

ANTICIPAȚIA

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

479

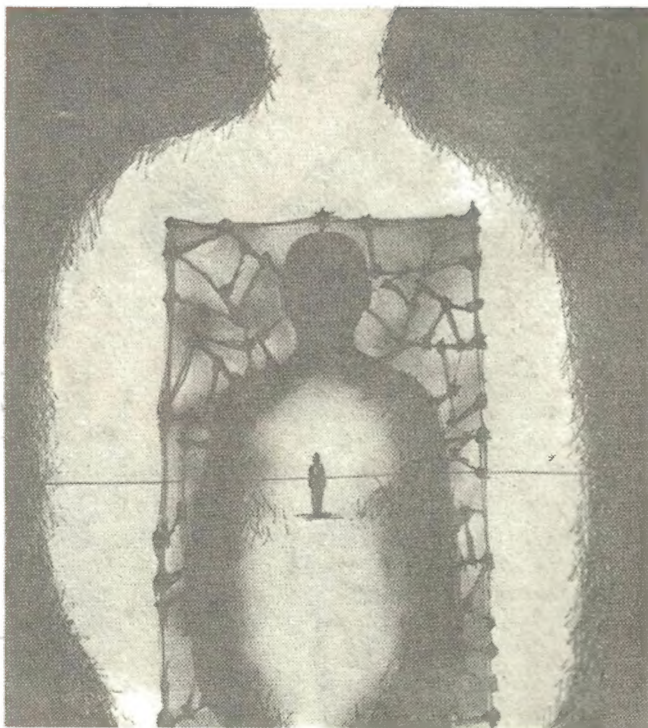
CAMIL BACIU

ARAGUA

****

editată de revista
știința și tehnica

ANTICIPAȚIA SUMAR

COLECȚIA DE POVESTIRI SF
Anticipația
editată de revista
știință și tehnică
Serie nouă, anul II

Supliment al revistei „Știință și tehnică" editată de Societatea „Știință & Tehnică" S.A., sub egida Departamentului Științei din cadrul Ministerului Învățămîntului și Științei

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Ioan Albescu (director), **Gheorghe Badea** (director adjunct), **Titi Tudorancea**

Responsabilul colecției: **Viorica Podină**
Corectura: **Lia Decei** și **Elisabeta Dinu**
Tehnoredactarea: **Arcadie Daneliuc**
Coperta: **Călin Popovici**

Administrația: Societatea „Presa Națională" S.A.
Tiparul: Regia Autonomă a Imprimeriilor — Imprimeria „Coresi"

Puneți o întrebare

de ROBERT SHECKLEY

Oracolul era construit pentru a dura atît timp cît era necesar, ceea ce însemna foarte mult, după timpul anumitor specii, sau foarte puțin, potrivit altora. Dar pentru Oracol, asta reprezenta suficient de mult timp. În privința taliei, Oracolul era voluminos pentru unii, minuscul pentru alții. Putea fi considerat ca fiind complex, cu toate că pentru unii era o construcție foarte simplă. Oracolul știa că este așa cum trebuia să fie. Și dincolo de toate acestea știa că este Oracolul. ȘTIA.

Cît despre specia care-l construise, cu cît vom vorbi mai puțin, cu atît mai bine. Și ei ȘTIAU, și nu afirmaseră niciodată dacă găseau aceste cunoștințe ca fiind plăcute sau nu.

Construiseră Oracolul pentru a face un dar speciilor mai puțin sofisticate și apoi au dispărut. Unde plecaseră, numai Oracolul știa. Pentru că Oracolul știa totul.

Oracolul se afla pe planeta sa, ce se rotea în jurul soarelui său. Timpul se scurgea încet pentru unii, rapid pentru alții. Dar pentru Oracol, timpul trecea așa cum trebuia să treacă.

În memoria Oracolului, se aflau răspunsurile. Cunoștea natura lucrurilor și de ce lucrurile sînt așa cum sînt și ceea ce sînt și ce înseamnă totul.

Oracolul putea să răspundă la orice, cu o condiție: să fie pusă o întrebare logică. Și cît o mai dorea! Era avid să răspundă!

Cum ar fi putut Oracolul să fi fost altfel?

Ce altceva putea fi decît un Oracol?

Și deci aștepta ca oricine să vină și să-i pună întrebări.

•

— Cum vă simțiți domnule? a întrebat Morran, aplecîndu-se asupra bătrînului.

— Mai bine, a răspuns Lingman, forțîndu-se să surîdă.

Imponderabilitatea era o ușurare imensă. Cu toate că Morran folosise o cantitate enormă de carburant pentru a ajunge în spațiu cît mai lin cu putință, inima fragilă a lui Lingman de-abia suportase. Inima lui Lingman protestase, lovind plină de furie cușca toracică, apoi ezitînd și accelerînd din nou bătăile. O clipă se păruse că inima lui Lingman se va opri din pură ranchiună. Dar imponderabilitatea era o ușurare imensă și cordul îi funcționa normal.

Morran n-avea asemenea probleme. Corpul îi era construit pentru efort și risc. Nu va suferi în timpul călătoriei și nu credea că bătrînul Lingman o să supraviețuiască.

— Vreau să trăiesc, murmură Lingman, ca răspuns întrebării mute. Vreau să supraviețuiesc suficient pentru a afla răspunsurile.

Morran a manevrat aparatele și nava a alunecat în sub-spațiu ca o anghilă în ulei.

— Vom cunoaște totul, mormăi Morran, ajutîndu-l pe Lingman să-și detașeze centura. Vom găsi Oracolul!

Lingman își privi coechipierul mai tînăr. Se asigurau unul pe altul de ani de zile. La origine, acesta fusese proiectul lui Lingman. Și apoi Morran, absolvent al Colegiului tehnic californian, i se alăturase. Împreună parcurseseră pe urmele zvonurilor tot Sistemul Solar. Legendele despre antica specie umanoidă care cunoscuse toate răspunsurile și construise un Oracol și apoi plecase undeva în cosmos.

— Ia gîndește-te, spuse Morran. Să afli toate răspunsurile!

Morran era fizician și avea de pus Oracolului nenumărate întrebări. Universul în expansiune; forța contrară a nucleului atomic; novele și supernovele; procesul de formare lanetară; relativitatea și încă mii de alte chestiuni.

— Da, șopti Lingman.

Se tîrî pînă la un ecran și contemplă sumbra prerie a sub-spațiului. Era biolog și era foarte bătrîn.

Ce este viața?

Ce este moartea?

După o perioadă extrem de lungă de vînătoare a purpurei, Lek și prietenii lui s-au adunat pentru a discuta.

Purpura era din ce în ce mai rară în vecinătatea stelelor aflate în grupuri, de ce, nimeni nu știa, încît discuția se impunea.

— Știți, zise Lek, am de gînd să caut Oracolul.

Lek vorbea în limba Ollgat, limba deciziei iminente.

— De ce? l-a întrebat Ilm în limbajul Hvest al ușoarei ironii. De ce vrei să știi toate lucrurile? Nu-ți este suficientă căutarea purpurei?

— Nu, răspunse Lek, tot în limbajul deciziei iminente.

Munca lui Lek și a alor săi consta în recoltarea purpurei. O găseau în diverse părți ale continuumului spațial, în cantități minime. Încet, încet formau o grămadă imensă. La ce folosea grămada, nu știa nimeni.

— Presupun că o să întrebi ce e purpura? a reluat discuția Ilm, îndepărtînd o stea din drum ca să aibă loc să se întindă.

— Da, zise Lek. Trăim de prea mult timp în ignoranță. Trebuie să cunoaștem adevă-

rata natură a purpurei și semnificația ei în ordinea lucrurilor. Trebuie să știm de ce purpura ne guvernează viața.

Pentru acest discurs, Lek alesese Ilgret, limbajul cunoașterii incipiente.

Ilm și ceilalți n-au încercat să comenteze nici măcar în limbajul discuțiilor. Știau cît de importantă este cunoașterea. Din zorii timpului, Lek, Ilm și ceilalți culeseseră purpura. Acum era momentul să cunoască problemele finale ale universului, ce era purpura și la ce folosea grămada. Și bineînțeles exista Oracolul. Toată lumea auzise de Oracol, fusese construit de o specie destul de asemănătoare cu a lor și care plecase demult în univers.

— Îl vei mai întreba și altceva? I-a întrebat Ilm pe Lek.

— Nu știu, răspunse Lek. Poate cîte ceva despre stele. Altceva nu e cu adevărat important.

Pentru că Lek și ai lui trăiau de la începutul timpului, nu se gîndeau la moarte. Și cum numărul lor rămînea întotdeauna același, nu-și puneau probleme despre viață.

Dar purpura? Și grămada?

— Plec! strigă Lek în idiomul deciziei imediate.

— Noroc! i-au strigat ai lui în jargonul celei mai calde prietenii.

Și Lek porni sărind din stea în stea.

Singur pe planeta sa stătea Oracolul așteptîndu-i pe cei care îi vor pune întrebări. Din timp în timp își șoptea foarte încet răspunsurile. Era privilegiul lui. El știa. Dar aștepta și timpul nu era nici prea lung, nici prea scurt, aștepta ca oricare din creaturile spațiului să vină și să-i pună întrebări.

Erau optsprezece, adunați în același loc.

— Invoc regula celor optsprezece, strigă unul din ei.

Și a apărut un altul, care nu fusese niciodată, ivit din regula celor optsprezece.

— Ar trebui să mergem la Oracol, a zis unul dintre ei. Viața noastră e guvernată de regula celor optsprezece. Cînd sînt optsprezece, vor fi nouăsprezece. De ce se întîmplă așa?

Nimeni n-a știut să răspundă.

— Unde mă aflu? a întrebat cel de-al nouăsprezecelea, de-abia născut.

Unul dintre ei l-a luat deoparte ca să-l instruiască.

Rămîneau șaptesprezece. Un număr stabil.

— Și trebuie să știm. De ce toate locurile sînt diferite, cu toate că nu există distanțe? Asta era problema. Unul este aici. Apoi este acolo. Așa, fără mișcare, fără vreo rațiune. Și totuși fără a te mișca, te afli într-un alt loc.

— Stelele sînt reci! țipă unul.

— De ce?

— Trebuie să întrebăm Oracolul.

Căci auziseră legendele, cunoșteau cele ce se povesteau.

— Odinioară a existat o specie foarte asemănătoare cu a noastră care știa totul, aceste cunoștințe implementîndu-le Oracolului. Apoi au plecat acolo unde nu există loc, ci doar distanțe imense.

— Cum vom ajunge la Oracol? întrebă cel de-al nouăsprezecelea, nou-născutul, care deborda de setea de cunoaștere.

— Vom merge.

Și optsprezece dintre ei au dispărut. A mai rămas unul. Care a contemplat sumbru imensa întindere de stele înghețate, apoi a dispărut la rîndul său.

— Legendele astea vechi sînt adevărate! exclamă Morran. Uite-l! Ieșiseră din sub-spațiu în locul de care vorbeau legendele, în fața lor găsindu-se o stea ce nu semăna cu nici o alta. Morran i-a inventat imediat o categorie, dar asta n-avea nici o importanță. Nu exista alta asemănătoare.

O planetă se rotea în jurul stelei și nici planeta nu semăna cu o alta. Morran a inventat niște motive, dar oricum acestea nu contau. Această planetă era unică.

— Puneți-vă centura, domnule! spuse Morran. Voi încerca să aplanetizez cît mai lin posibil.

Lek a ajuns la Oracol, sărind rapid din stea în stea. Ridică Oracolul și-l contemplă.

— Deci tu ești Oracolul.

— Da, a murmurat acesta.

— Atunci, spune-mi, reluă Lek, instalîndu-se confortabil între stele. Spune-mi ce sînt?

— O parte, spuse Oracolul. Un indiciu.

— Hai, hai, mormăi Lek, rănit în orgoliu. Poți da un răspuns mai bun decît ăsta. Ascultă. Scopul speciei mele este să adune purpura și să facă o grămadă. Poți să-mi spui care este veritabila semnificație a ceea ce facem noi?

— Întrebarea ta este lipsită de sens, declară Oracolul.

Știa ce este purpura și la ce folosea grămada. Dar explicația era disimulată într-o explicație mai complexă. Fără aceasta, întrebarea lui Lek era de neexplicat și Lek nu știuse să pună întrebarea potrivită. Lek puse alte întrebări și Oracolul a fost incapabil să răspundă. Lek privea lucrurile în modul său specializat, extrăgea o părticică din adevăr și refuza să vadă mai mult. Cum să-i explici unui orb senzația de verde?

Oracolul nici n-a încercat. Nu era acolo pentru așa ceva.

În cele din urmă, Lek izbucni într-un rîs disprețuitor. În același timp unul dintre pseudopodele sale a fulgerat, reluîndu-și apoi intensitatea luminoasă normală.

Lek plecă, deplasîndu-se rapid printre stele.

Desen de MIHAI CIOCHIA

Oracolul știa. Dar trebuia mai întîi să-i pui întrebările potrivite. Reflectă la această limită, contemplînd stelele care nu erau nici mari, nici mici, avînd exact talia pe care o vroiai.

Întrebările potrivite. Specia care-l construise ar fi trebuit să ia acest fapt în considerare, gîndea Oracolul.

Ar fi trebuit să țină cont de nonsensul semantic, să-i acorde posibilitatea de a-i descifra intențiile întrebărilor.

Oracolul se mulțumi să mormăie răspunsurile pentru el însuși.

Optsprezece creaturi au apărut în fața Oracolului, fără să meargă sau să zboare, materializîndu-se pur și simplu. Tremurînd sub privirea înghețată a stelelor, au privit spre masa Oracolului.

— Dacă nu există distanță, spuse cineva dintre ele, atunci cum pot fi lucrurile în locuri diferite?

Oracolul știa ce este distanța și știa ce înseamnă locurile. Dar nu putea să răspundă la întrebări. Exista distanță, dar nu cum o concepeau creaturile. Existau diverse locuri, dar în mod diferit de cel imaginat de creaturi.

— Nu mă întrebați așa ceva, spuse Oracolul.

— De ce sîntem atît de mici aici, întrebă o creatură, și atît de mari acolo de unde venim? De ce sînt stelele reci?

Oracolul știa totul. Știa de ce sînt stelele reci, dar n-o putea explica în termenii creaturilor.

— De ce, întrebă altul, există o regulă a celor optsprezece? De ce atunci cînd se adună optsprezece, apare un altul?

Dar bineînțeles răspunsul făcea parte dintr-o altă întrebare mai vastă care nu fusese pusă.

Un altul a fost produs de regula celor optsprezece și cele nouăsprezece creaturi au dispărut.

Oracolul a mormăit pentru sine întrebările potrivite și a răspuns.

— Am reușit, a exclamat Morran. Ei bine, în sfîrșit!

Îl bătu ușor pe umăr pe Lingman, ușor pentru că acesta risca oricînd să se dezagrege.

Bătrînul biolog era obosit. Fața îi era scobită, gălbejită, ridată. Deja hîrca i se făcea simțită prin dantura galbenă proeminentă, nasul aplatizat, pomeții osoși. Matricea apăsa asupra măștii.

— Haide, zise Lingman. Nu vroia să piardă timpul. N-avea timp de pierdut. Au urmat o potecă strîmtă.

— Nu atît de repede, murmură Lingman.

Au mers împreună de-a lungul potecii strîmte aflate pe o planetă diferită de toate celelalte planete, ce se rotea în jurul unui soare diferit de toți ceilalți sori din univers.

— Acolo sus, zise Morran.

Legendele erau explicite. O potecă, ducînd la trepte de piatră. Scara de piatră terminîndu-se într-o curte vastă. Și apoi... Oracolul! Pentru ei Oracolul semăna cu un ecran alb încastrat într-un zid. În ochii lor Oracolul avea o construcție foarte simplă. Lingman își strînse mîinile care-i tremurau.

Era încununarea unei vieți de muncă, de discuții, de analiza unor legende, toate acestea terminîndu-se aici și acum.

— Amintiți-vă, îi spuse lui Morran. Vom fi șocați. Adevărul nu va semăna cu nimic din ceea ce ne-am imaginat.

— Sînt gata, a asigurat Morran, cu ochii strălucind de extaz.

— Foarte bine, spuse Lingman cu vocea-i subțiratică. Ce este viața?

O voce le vorbi direct în creiere.

— Întrebarea nu are semnificație. Prin „viață", cel ce întreabă înțelege un fenomen

parțial, inexplicabil decît în termenii globalității sale.

— Atunci, viața este o parte din ce? întrebă Lingman.

— Întrebarea aceasta în forma sa actuală nu permite nici un răspuns. Cel ce întreabă definește conceptul de „viață“ tot dintr-un punct de vedere personal și limitat.

— Răspunde în propriii tăi termeni! zise Morran.

— Nu pot răspunde decît la întrebări. Încă o dată Oracolul și-a dat seama de trista limită impusă de constructorii săi.

Tăcere.

— Universul este în expansiune? a întrebat cu încredere Morran.

— „Expansiune“ este un termen inaplicabil situației. Universul, așa cum îl vezi tu, este un concept iluzoriu.

— Nu poți să ne spui nimic? a insistat Morran.

— Pot să răspund la orice întrebare validă privind natura lucrurilor.

Cei doi bărbați s-au privit.

— Cred că știu ce vrea să zică, murmură cu tristețe Lingman. Supozițiile noastre de bază sînt false. Toate.

— E imposibil, protestă Morran. Fizica, biologia...

— Adevăruri parțiale, l-a întrerupt Lingman, cu o imensă oboseală. Am determinat măcar asta. Am descoperit că supozițiile și ipotezele privind fenomenele sînt eronate.

— Dar regula celor mai simple ipoteze...

— Nu este decît o teorie, reluă Lingman.

— Dar viața... Ar putea să ne răspundă și să ne precizeze ce este viața!

— Să privim lucrurile în acest mod, îi propuse Lingman. Să presupunem că mă întrebi: De ce sînt născut sub constelația Scorpion în conjuncție cu Saturn? Aș fi incapabil să răspund în acești termeni ai unui pseudoconcept, pentru că zodiacul astronomic nu are nici un raport cu așa ceva.

— Acum îmi dau seama, murmură Morran. Nu poate răspunde unor întrebări formulate în termenii supozițiilor noastre.

— Acesta pare să fie cazul. Și nu poate modifica supozițiile noastre. Se limitează la întrebările valabile, ceea ce implică, se pare, o cunoaștere care ne lipsește.

— Nu putem pune măcar o întrebare potrivită? se miră Morran. Nu pot să cred. Trebuie să cunoaștem măcar cîteva fundamente!

Se întoarse spre Oracol.

— Ce este moartea?

— Nu pot explica un antropomorfism.

— Moartea un antropomorfism! exclamă Morran. Măcar acum progresăm! Antropomorfismele sînt ireale?

— Antropomorfismele pot fi clasate cu titlu provizoriu în A: false adevăruri și B: adevăruri parțiale în termenii unor situații parțiale.

— Ce categorie este aplicabilă aici?

— Amîndouă.

Au trebuit să se oprească aici. Morran a fost incapabil să mai scoată ceva de la Oracol. Ore întregi, cei doi au perseverat, dar adevărul se îndepărta din ce în ce mai mult.

— E exasperant, spuse Morran, într-un tîrziu. Obiectul ăsta conține toate răspunsurile la problemele universului și nu poate să ne spună nimic, decît cu condiția să-i punem întrebarea potrivită. Dar cum putem să știm care este întrebarea cea bună?

— Niște sălbatici, iată ceea ce sîntem, declară Morran, mergînd de colo-colo prin fața Oracolului. Imaginați-vă un primitiv din savană ducîndu-se la un fizician ca să-l întrebe de ce nu poate atinge soarele cu săgeata lui. Savantul nu poate să explice decît în propriii termeni. Ce se va întîmpla atunci?

— Savantul nici măcar nu va încerca să explice ceva, răspunse Lingman cu un oftat. Și-ar da seama imediat de limitele celui care întreabă.

— E minunat, răcni Morran. Cum să-i explici rotația Pămîntului unui boșiman? Sau cum să-i explici relativitatea, menținînd permanent rigoarea științifică în explicație?

Lingman, care stătea cu ochii închiși, nu-i răspunse.

— Sîntem niște sălbatici. Dar în acest caz prăpastia este și mai mare. Ca aceea între un vierme și un supraom, poate. Viermele ar dori să afle natura solului și de ce există atîta pămînt în jurul lui. În sfîrșit!... Plecăm, domnule? întrebă Morran.

Ochii lui Lingman au rămas închiși. Degetele descărnate erau crispate, obrajii și mai scobiți. În fața lui Morran se afla o hîrcă.

— Domnule! Domnule!

Și Oracolul știa că nu putea exista răspuns.

Singur pe planeta sa, care nu era nici mică, nici mare, ci avînd exact talia potrivită, Oracolul aștepta. Nu-i putea ajuta pe cei care veneau la el, căci chiar Oracolul își avea propriile limite.

Nu putea răspunde decît întrebărilor valide.

Universul? Viața? Moartea? Purpura? Optsprezece? Adevăruri parțiale, semiadevăruri, mici părți din marea întrebare. Și Oracolul singur murmură pentru sine întrebările, adevăratele întrebări pe care nimeni nu le poate înțelege.

Cum ar putea înțelege atunci adevăratele răspunsuri?

Întrebările nu vor fi niciodată puse și Oracolul își aminti un lucru pe care constructorii săi îl știuseră și apoi îl uitaseră. Înainte de a pune o întrebare, trebuie să știi deja cea mai mare parte a răspunsului.

Traducere de CRISTIAN TAMAȘ

Premiul I/mai 1991, decernat în cadrul Concursului „Start spre extraordinar"

DEMON

de **OVIDIU BUTA**

Lăsă din mînă micul geamantănaş de lemn gălbui şi, făcîndu-şi palma streaşină, privi înspre linia orizontului.

Locul i se păru atît de interesant şi plin de pitoresc încît începu să-şi instaleze lucrurile. Montă şevaletul şi aşeză în jurul lui paletele de culori, borcanele cu combinaţii, mănunchiul de pensule.

Trasă uşor cu un cărbune siluetele, delimită spaţiile şi trecu la umplerea acestora cu culoare. Accentuă nuanţele de verde, adăugă albastru, o tuşă de roz. Peisajul i se păru reuşit, dar totuşi simţea că lipseşte ceva din el... Hotărît să-şi termine tabloul, luă pensula în mînă şi atunci îi veni ideea: un om. El va putea reliefa acest peisaj, care îl va încadra, scoţîndu-l în evidenţă, şi desigur va schimba titlul compoziţiei din peisaj în portret. „Se vinde şi mai bine" — conchise el satisfăcut. Dar de unde putea să ia un om în pustietatea asta? Ar fi putut picta din imaginaţie, dar considera că lucrul acesta va dăuna lucrării. Cu privirea plină de deznădejde, începu să scruteze limitele universului. Pe colina de lîngă poteca pe care sosise i se păru că zăreşte un punct mişcător. Îşi forţă ochii pînă îi dădură lacrimile, dar punctul nu căpătă contur decît o dată cu umbra amurgului.

Cînd silueta fu la cîţiva zeci de paşi de el, Vrubel rămase puţin consternat: avea în faţa ochilor un tînăr cu părul lung şi învolburat de vînt, îmbrăcat doar cu o pereche de pantaloni albaştri făcuţi dintr-un material necunoscut. Îl abordă plin de tact — cum socotise el mai tîrziu:

— Hei, domnule! Nu vreţi ca trăsăturile chipului dumneavoastră să devină cunoscute şi urmaşilor noştri? Şi fără a mai aştepta răspunsul necunoscutului îi indică cu un gest larg cadrul pictat pînă atunci. Tînărul îl privi fix, straniu, dar nu zise nimic. Se îndreptă spre spaţiul indicat de pictor, se aşeză pe jos şi, cu aceiaşi ochi dilataţi — „parcă de spaimă", îşi zise Vrubel —, începu să privească ceva nedefinit, peste umărul peisagistului.

Vrubel îşi reluă lucrul plin de avînt. Îi imortaliză trăsăturile viguroase în partea stîngă a pînzei şi încercă din răsputeri să surprindă aerul ciudat pe care-l emana modelul, o reverberaţie palidă a climatului interior al tînărului. Cel mai mult îl fascina culoarea pielii care se schimba o dată cu lăsarea întunericului. Desenă pînă cînd întunericul abia îl mai lăsă să vadă ceva. Cînd începu retuşul formelor, tînărul se ridică brusc, animat de o nelinişte animalică. Vrubel ar fi vrut să îl reţină doar cîteva clipe, dar aerul hotărît al străinului nu îndemna la nimic bun. Privi îndelung în urma necunoscutului — al cărui nume nici nu-l cunoştea şi lucrul acesta de-abia acum îl descoperise cu mirare — pînă cînd acesta dispăru într-un con de lumină portocalie care aprindea rug pe cerul Siberiei şi care se spulbera în zeci de raze. Fenomenul avu asupra lui Vrubel acelaşi efect pe care l-ar fi avut asupra oricărui alt locuitor al Rusiei secolului al XIX-lea: ochii mari, gura căscată şi sentimentul de a fi participat la o a doua crucificare. Răcoarea nopţii îl readuse la realitate şi dezorientat căută drumul spre casă.

Cîteva ceasuri mai tîrziu, la lumina unui biet opaiţ, va zugrăvi cu pana de gîscă pe spatele tabloului anul 1890, dar cînd fu a scrie denumirea lucrării, mîna îi rămase suspendată în aer şi tot ea va coborî pentru a scrie involuntar un cuvînt izvorît dintr-o conştiinţă dominată de fantasme şi himere: DEMON.

•

Anul 1990. Grupurile de turişti care se perindau prin sălile Luvrului parcă nu vroiau să bage în seamă micul tablou aşezat lîngă vitraliul central al sălii. Treceau grăbiţi în căutarea unor lucruri mai interesante: Gioconda lui Da Vinci, Venus din Millo. Unii dintre ei cădeau epuizaţi pe lîngă ziduri, sau pe trepte, cu degetul înfipt în ghidul Michelin şi cu sticla de coca-cola între picioare. Ochii supraveghetorului sălii fură atraşi de o pereche nostimă: mama de o vîrstă incertă, cu nelipsitul aparat foto atîrnat pe după gît, iar copilul, de vreo nouă ani, o zvîrlugă neastîmpărată care în timp ce mama îşi refăcea forţele începuse să se plimbe de la un tablou la altul. Privirea îi fu atrasă de tabloul cu un om maroniu; descifră cu limba scoasă titlul şi atunci dădu un ţipăt. Toţi ochii se îndreptară spre chipul alb de spaimă al puştiului. Copilul fugi în braţele deschise larg, îngînînd: „Mami, se uită la mine!". Cu mişcări materne, femeia îşi linişti pruncul şi, luîndu-l de mînă, îl purtă spre sala impresioniştilor.

În urma lor ciudatul tînăr zîmbi amar, după care încremeni: puntea de legătură dintre două civilizaţii fusese distrusă cu un singur gest de o minte inhibată de prejudecăţi moderne şi doar un suflet pur putea observa acest spirit adăpostit de un tablou pentru a ajuta o lume să se debaraseze de ceea ce este mai periculos: neputinţa de a crede în ireal.

La gîtul băiatului, ale cărui lacrimi încă nu dispăruseră din ochii de un albastru angelic, căştile casetofonului, lăsat deschis, transmiteau în jur o melodie tristă; ghidul surprinse cîteva versuri din mers: „Poor is the man whose pleasures depend on the permission of another". Zîmbi amar şi trase după el uşa sălii...

V. NICHITIN

În căutarea unui loc de muncă

– Bună, iubitule, spune o voce de femeie. Ei, cum îţi merge?

– Mă acomodez, răspunsei eu, neştiind pe moment cum trebuie să-mi modelez glasul şi de aceea căutam să vorbesc încet ca şi cum vocea îmi era sugrumată de emoţie. Griji, cîte vrei. Cum te simţi? Te plictiseşti?

Intram în discuţie cu precauţia obişnuită, cum intră dimineaţa în mare un înotător, încercînd apa cu piciorul. Apăsai cu mîna dreaptă clapa „ADRESA". În partea dreaptă a ecranului apăru imaginea unei femei tinere, cu ochii plînşi, iar dedesubt începură să se prelingă rîndurile roşii ale textului: „Henrietta Slite, 28 ani, desenatoare la Biroul de proiectări al firmei «Daw Chemical», soţul Tibalt Slite, Asimilator BRO 384918, trimis 300 de zile destinaţia Titan, specialitatea de bază ajutor de instalaţii de compresoare, starea socială şomer, ultimul loc de muncă...".

Sorbeam cu ochii informaţia afişată deja automat, pe claviatură „BRO 384918". În partea stîngă a ecranului apăru fotografia unui bărbat, iar în casca mea stîngă începu să răsune o voce răguşită, cu un uşor accent sud-american: Tibalt Slite, lungind puţin pe „a" şi „u" şi înmuindu-l pe „l", citea textul de control (toţi Asimilatorii se miră de ce înainte de plecare sînt puşi să pronunţe aceste zece fraze lipsite de sens, dificile din punct de vedere fonetic). Vorbirea lui Slite era uşor de imitat.

– Sigur că mă plictisesc, zise femeia, muşcîndu-şi buzele. Ce voce stranie ai... Îndepărtată şi... străină... Mi-e frică, Tib! Dar dacă n-o să ne mai vedem niciodată?...

Rîndurile continuau să alerge pe ecran. Ele conţineau tot ceea ce trebuie să ştie operatorul despre viaţa lui Tib Slite: cînd şi unde s-a născut, ce şi cu cine a învăţat, tata, mama, bunicile, bunicii, fiul (Miky, 4 ani), principalele semnalmente ale prietenilor, statele şi locurile întîlnirilor, cuvintele şi expresiile preferate etc. etc...

– Ce-i cu tine, Getti? O să vezi că totul va fi bine. Va veni şi timpul cînd te vei putea teleporta la mine. Împreună cu „ăla micu". Pînă atunci noi vom construi cupola şi în aşezarea noastră se va putea trăi mult mai bine decît pe Pămînt.

– O, cît de mult doresc acest lucru, Tib! Dar am nişte presimţiri înfiorătoare... Pe lista plecărilor eu figurez la numărul 409846. Aceasta înseamnă că trebuie să aştept mai mult de un an şi apoi... A trecut abia o lună de cînd ai intrat în cabina teleportorului şi deja te-ai schimbat. Şi vocea îţi este inegală. Lui Miky i-ai zis „ăla micu", deşi întotdeauna îi spuneai „bărbate"... Mi-e teamă, Tib!...

Atenţie! se impune mai multă precauţie. În munca noastră greşelile sînt inadmisibile: nimic nu este mai rău decît a semăna în oameni neîncredere faţă de TP.

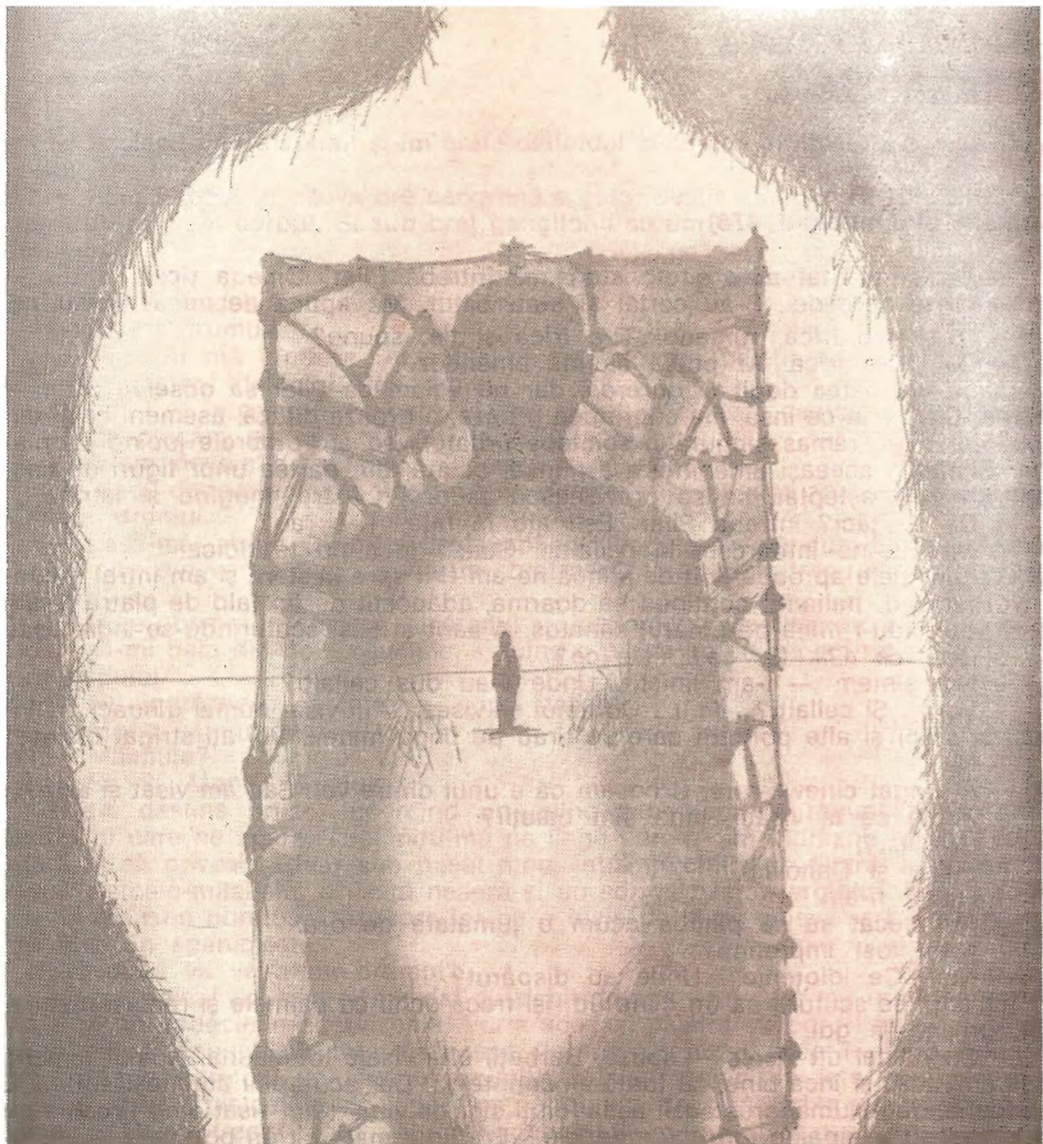
– Linişteşte-te, Getti! Totul o să fie bine. Ai ceva noutăţi?

– Nici un fel de noutăţi. Numai coşmaruri! Preţurile cresc cu o viteză delirantă. Pentru a vorbi cu tine, eu şi Miky am renunţat pur şi simplu la orice şi pe deasupra m-am înglodat şi în datorii. Traiul la Newstone a devenit cu totul insuportabil. Aerul duhneşte, greu, apă de băut nu mai avem două ore pe zi, ci numai una, şi cînd te gîndeşti că oraşul are deja 25 de milioane de locuitori! Iar jumătate dintre ei sînt şomeri. Şi aşa este peste tot la noi. Bătăi, crime, jafuri, pogromuri... Ce bine este totuşi că a fost inventat teleportorul şi te poţi îndrepta fără nici un fel de rachete spre Orizonturile Îndepărtate. Oamenii se înscriu pe listele Asimilatorilor cu zecile de mii, de regulă aceştia sînt şomeri. Iar Orizonturile se lărgesc din ce în ce mai mult... Se zvoneşte că peste 2–3 luni se vor introduce TP pe rute noi spre sateliţii planetelor Uranus şi Neptun...

Vorbesc cu însufleţire despre Orizonturi, cu vocea lui Tib Slite înfloresc greutăţile şi speranţele lui Tib Slite trimis pe Titan şi în acelaşi timp trag cu ochiul la partea de sus a colţului stîng al ecranului, unde cifrele electronice cronometrează durata convorbirii. Încă 45 de secunde şi convorbirea de 5 minute în valoare de 2 000 de dolari se va încheia. Mă voi putea duce în camera de odihnă pentru a mă relaxa. Operatorii au totuşi o activitate foarte încordată. În cîteva clipe trebuie să intri în persoana unui om cu totul necunoscut, să vorbeşti cu vocea lui, să-ţi aminteşti cu memoria lui, să gîndeşti cu ideile lui. Şi pe deasupra, acest blestemat caracter secret! Să nu dea domnul să vorbeşti – nici măcar în somn – că nu există nici un fel de teleportor, că Orizonturile Îndepărtate sînt pur şi simplu o poveste îngrozitoare. Nici n-ai reuşit să-ţi revii şi ai şi nimerit în cabina TP. Şi fără nici un fel de aşteptare la rînd.

Desigur, datoria serviciului meu de operator mă obligă să ştiu multe şi să înţeleg multe. Un singur lucru nu pot însă înţelege: cum sînt, totuşi, construite cabinele TP? Pentru că oamenii dispar în ele, într-adevăr fără urmă...

Traducere de VASILE OROIAN

Desen de CĂLIN POPOVICI

CAMIL BACIU

ARAGUA

ARAGUA

****

(Urmare din numărul 478)

— De ce-ai stat atîta acolo sus? mă întrebă Pilar. Cine a țipat?

— Niște derbedei. S-au certat și s-au bătut. Mă apucă de mînă, tremurînd.

— Mi-e tare frică, rumano! Ți-e frică și ție, spune?

— Da. Mi-e frică. Ar putea să mă amendeze.

Inima îmi bătea dogit și dureros, dar nu voiam ca Pilar să observe că mi-e teamă. Din ce în ce însă, mă cuprindea groaza, o groază difuză, asemeni celei din copilărie cînd, rămas singur, în semiobscuritate, vedeam umbrele jucînd pe plafon. Simțeam aceeași amenințare ascunsă, ocultă, din partea unor figuri de coșmar ce abia așteptau să se prăvălească asupra noastră, mugind și lătrînd.

— De ce taci? întrebă Pilar. Ești alb la față. Ți-e rău?

— Nu. Să ne întoarcem la ceilalți... Stai!... Încă nu te ridica!

Cu pîntecele aproape lipit de stîncă ne-am tîrît spre peșteră și am intrat înăuntru orbecăind. Italianul continua să doarmă, adăpostit de un fald de piatră. L-am trezit, punîndu-i mîna pe umărul sănătos. A sărit în sus, scuturîndu-se îngrețoșat:

— Ce... ce e?... De ce?... De ce?

— Noi sîntem — l-am liniștit. Unde s-au dus ceilalți?

— Voi?... Și ceilalți?... Ptiu... Continui să visez... Am visat numai gîndaci... Gîndaci și șerpi și alte porcării care se tîrau pe lîngă mine... Voi ați strigat înainte?

— Nu.

— A strigat cineva, tare. Credeam că e unul dintre voi. Sau am visat și asta?...

— Poate că ai visat. Unde sînt băieții?

— Băieții...?!

— Piticu și Danovici.

— Habar n-am.

— Au plecat să se plimbe acum o jumătate de oră.

— N-ați fost împreună?

— Nu... Ce idioțenie... Unde au dispărut?

Italianul se scutură ca un cîine ud, își frecă ochii cu palmele și rămase nemișcat, privind în gol.

— De obicei uit visele — spuse. Bărbații uită visele totdeauna. Numai femeile și le amintesc și încă bine, cu toate amănuntele... Dar acum îmi amintesc totul... E o prostie, nu? Numai crustaceii ăștia idioți sînt de vină. I-am visat dînd tîrcoale pe aici, hîrșîind și pipăind totul cu antenele... Era unul mare cît un bou care l-a înșfăcat pe Piticu și a fugit cu el... Piticu a țipat și Danovici a luat-o la goană și s-a ascuns. Voiam să mă ascund și eu, dar nu puteam și bestia mă căuta pipăind cu antenele... Cînd ai pus mîna pe mine, tocmai mă găsise... Ptiu!...

Își ștergea sudoarea care-i șiroia pe față și pe piept și înjură apăsat, țărănește.

— Hîrșîitul pe care l-ai auzit prin somn, acum, a existat chiar. Au trecut pe aci cu un soi de mașină de tăiat piatră cum n-am mai văzut. Avea un clește mare, dințat, și un braț foarte lung și cred că înainta pășind.

— Cum „crezi"?! N-ai văzut-o?!

— I-am văzut doar cleștele.

— Și oamenii care o conduceau?!

— I-am auzit doar. Mi s-a părut că mașina e condusă de maimuța de azi-dimineață pe care ei o instruiesc.

— Ești nebun. De ce te-ai ascuns atunci?! De ce n-ai vorbit cu ei?!

— Pentru că pînă la urmă s-au bătut și au fugit! Și pentru că ni s-a trimis vorbă să nu ne arătăm.

— Doar n-o să pierim aici ca niște cîini! strigă italianul sărind în picioare. Puțin îmi pasă de ordinele primite! Capul mă doare să-mi plesnească și umărul mi se cangrenează! Na, uite-l!

Îşi desfăcu pansamentul şi-mi arătă deltoidul învineţit, sfîrtecat de o rană urîta, roşie.

— Asta e! ţipă. În cîteva ore cangrena e gata! Bestia aia m-a otrăvit. Simt cum mă arde prin tot corpul. Şi sub braţ ganglionii se umflă. Nu mai stau o clipă! La revedere!

Se îndreptă spre ieşire, dar îl oprii, apucîndu-l de braţul sănătos.

— Unde te duci?

— Dă-mi drumul!

— Nici nu mă gîndesc. Aşteaptă să se întoarcă băieţii.

— Nu aştept deloc. Dă-mi drumul, îţi spun!

Obrajii i se înroşiseră din cauza febrei şi sub ochi avea cearcăne mari, vinete.

— Să plecăm cu toţii atunci. Venim şi noi cu tine!

— N-am nevoie de nimeni. E destul dacă riscă unul.

Mă dădu deoparte, împingîndu-mă cu putere, şi se năpusti spre ieşire, dar Pilar îi bară drumul.

— Lasă-mă! strigă Olivotto, descumpănit. Trebuie să mă duc. Singur. Altfel...

Se opri din vorbă căci răsună un chiot ascuţit şi cineva trecu sărind prin faţa peşterii.

Pilar se ghemui în spatele italianului şi, instinctiv, ne aplecarăm cu toţii. Inima porni să-mi bată din nou, năvalnic, şi luînd o piatră de pe jos am ridicat-o deasupra capului.

— Nu îndrăznesc să intre — şopti italianul.

— Mono — murmură Pilar.

— Maimuţa?

— Si. Si. Mono. Maimuza.

M-am destins brusc, încercînd un adînc sentiment de recunoştinţă pentru animalul care ne apăra. Tupilîndu-mă pe lîngă perete, am îndrăznit să scot capul afară şi să privesc. Chiar sub nasul meu, între muchiile de piatră, erau aşezate două pistoale-mitalieră, o lădiţă neagră şi un soi de baston argintiu, lătăreţ, legat de un manşon buretos. Deasupra lor pe o foaie de hîrtie cineva scrisese cu litere de tipar în spanioleşte:

„Maimuţa vă va arăta drumul".

Mi-am ridicat privirea şi am dat cu ochii de animalul care mă urmărea şezînd pe una din rădăcinile de avicenia. Purta aceeaşi pălărie cu boruri mari, pleoştită, şi ronţăia o langustă pe care o scosese din apă. De braţul drept îi atîrna, prins de un manşon buretos, un baston argintiu asemeni celui din faţa mea.

Am ridicat pistoalele rînd pe rînd, apoi am deschis lădiţa — era plină cu gloanţe. Mi-am trecut braţul prin manşonul pe care l-am fixat deasupra cotului — aşa cum îl purta şi maimuţa — şi, căutînd să-mi stăpînesc tremurul vocii, am întrebat:

— Unde mergem?

— Mergem — spuse maimuţa aproape lătrînd. Ceilalţi acolo. Mergem acasă.

Se apropie de mine, călcînd stîngaci pe picioarele crăcănate şi neîncetînd să morfolească între buzele pieloase coada langustei. Mă privea cu simpatie şi obrajii acoperiţi de fire rare şi lungi i se mişcau repede, ca la bătrîni.

— Mergem — spuse din nou, împroşcînd silabele şi hăpăind. Mergem acasă. Ceilalţi acolo.

M-am întors spre gura peşterii şi i-am chemat pe cei dinăuntru. I-am strigat lui Pilar să nu se sperie pentru că avem de-a face cu un animal dresat şi, în aceeaşi clipă, m-am gîndit că poate cuvîntul „animal" nu e cel mai potrivit. Dar maimuţa nu arăta să fi fost jignită şi continuă să-şi mişte obrajii şi să-şi sugă dinţii plescăind.

Pilar apăru cu figura albită şi rigidă, ca o mască. Maimuţa vorbitoare era prea mult pentru ea. Privea animalul cu ochii larg deschişi şi buzele i se mişcau repede şoptind o rugăciune. Am luat-o pe după umeri, dar a rămas încordată, cu muşchii feţei întinşi, abia stăpînindu-şi plînsul.

— Mergem — am spus. Mergem acasă.
Maimuţa porni înaintea noastră sărind din creangă în creangă şi oprindu-se numai pentru a ne aştepta, iar noi o urmam cărînd pistoalele şi lădiţa cu cartuşe.
— Dar ceilalţi? întrebă italianul.
— Ceilalţi sînt acum la adăpost. Aşa spune maimuţa. Ai tras vreodată cu pistolul automat?
— Pe front, în Tatra. Vezi cum îl ţii. Nu mai umbla cu degetul pe trăgaci. Tu ai mai tras?
— Niciodată... Dar o să mă descurc.
— Şi bastonul ăsta?!
— Nu ştiu.
Un rac negricios cu coada sabie se tîra în faţa noastră. Era scîrbos şi m-a cuprins o furie cumplită ca şi cum tot ce ni se întîmpla de douăsprezece ore se datora picioarelor lui negre şi păroase şi cleştilor pe care şi-i bălăbănea înaintea botului. Am ridicat bastonul să-l strivesc, dar m-am răzgîndit şi l-am dat deoparte. Racul se încovoie şi rămase nemişcat, ca trăsnit.
— O face pe mortul — am spus.
Italianul se aplecă şi-l întoarse, ciocănindu-i abdomenul.
— E mort — spuse.
— Abia l-am atins.
Olivotto luă jivina în palmă, îi răsuci capul şi-i îndoi rînd pe rînd picioarele şi coada.
— I-ai distrus centrii nervoşi — spuse. Drăcia asta curentează.
Mi-am lipit de piele bastonul metalic, apoi de buze, dar nu simţeam urma nici celui mai slab curent. Maimuţa chicoti deodată şi agitîndu-şi bastonul ce-i spînzura de mînă lătră:
— Mort. Vrei mort? Mort bun — nu muşcă.
— Sub centrii nervoşi! exclamă Olivotto. Nu... E de necrezut... Încearcă din nou!
Am atins cîţiva uca ce se tîrau spre apă şi încremeniră cu toţii.
— Rău! lătră maimuţa. Rău mort! Nu place — mort! Place — viu!
— Ce bîiguie acolo? întrebă italianul.
— Dacă nu-ţi place, e mort — am spus. Dacă *nu-ţi place!*
— Biocurenţi — murmură italianul. Inhibare prin biocurenţi! Perna fixată de braţ e un amplificator şi un selector de biocurenţi...
— Mort! lătră maimuţa văzîndu-l că examinează bastonul. Mort vrei? Mort. Mort bun — nu muşcă.
— Nu muşcă, drac păros — dar cum faci?... Cum comanzi tu descărcarea? Ai? În subcentrii tăi sclipeşte ceva cînd vezi duşmanul?... Şi e o cantitate formidabilă de energie acolo!... Ia spune? Eşti domnişoară sau băiat? Senior o seniora?
— Muchacho — spuse Pilar.
— Cunoşti după pantaloni?
— Nu. După ţinută. E un domn adevărat.
— Jos! lătră maimuţa. Jos! Duşman! Jos!
Ne aruncarăm pe burtă. Nu se auzea decît murmurul valurilor, monoton ca torsul unei pisici.
— Kan — grohăi maimuţa, ridicîndu-se. Kan. Bun. Kan. Mergem.
O creangă trosni în preajma noastră. Crustaceii ce foşgăiau ca furnicile fugiră pe lîngă mine, urcîndu-se unii peste alţii şi lianele ce spînzurau pe avicenii pendulară.
— Kan — grohăi din nou maimuţa enervată. Mergem. Acasă.
Crengile trosniră mai tare şi peste mirosul sărat al apei şi al plantelor putrede se suprapuse un altul, puturos, iute.
— Kan! ţipă maimuţa, zguduindu-mă să mă ridice. Mergem.
— El tigre! strigă Pilar.
Tigrul de Bengal apăruse în dreapta şi deasupra mea — uriaş, labos, bătînd

frunzișul cu coada. Ochii săi galbeni sticleau și respira repede și fierbinte cu botul căscat. Un val de căldură îmi umplu pieptul și ochii mi se umeziră de emoție. Dresorul era pe insulă! Maimuța era a lui și tigrul tot al lui și-i trimisese să ne apere. Nici ghearele, nici colții felinei nu mă înspăimîntau căci erau în puterea altcuiva, a acelui om bizar care devenise protectorul nostru.

— Kan! Mergem! lătră rugător maimuța.

M-am ridicat și am tras-o după mine și pe Pilar care nu se putea ține pe picioare, paralizată de prezența tigrului.

— Poruncește-i să se ducă mai încolo — i-am spus maimuței. Kan să plece mai departe.

— Ooh... oo... ia... nah, șuieră maimuța.

Tigrul își scutură capul și rămase pe loc.

— Nu! spuse maimuța tușind. Nu. Kan stă. Kan supărat. Mergem.

— Să mergem! am spus. Băieții trebuie să fie îngrijorați din pricina noastră.

Am pornit mai departe, înșiruindu-ne în spatele maimuței. Tigrul pășea maiestuos și leneș în frunte, sforăind.

— Oooh... oie... nah! făcu maimuța.

Tigrul ciuli urechile.

— Jos! Dușman! Jos! ordonă maimuța și-și ridică bastonul argintiu.

Am căzut aproape toți trei în genunchi și am înălțat pistolul-mitralieră o dată cu italianul. Nu auzeam decît cîriitul păsărilor și murmurul apei, dar tigrul se lăsă pe partea dinapoi a corpului, ca o masă de mușchi elastici învelită în blană, și țîșni înainte. Reveni aproape numaidecît ținînd în bot o zdreanță căreia îi dădu drumul la picioarele noastre.

— Mort. Dușman mort — grohăi maimuța. Mergem!

Am ridicat zdreanța de pe jos. Era haina lui Piticu!

— El medico! țipă plîngător Pilar.

— Piticu! gemu Olivotto.

Maimuța mă împinse furioasă grohăind.

— Mergem acasă. Acasă. Stăpîn zice: acasă.

— Prieten — am spus arătîndu-i haina. Nu dușman. Prieten. Bun. Prieten.

— Acasă! lătră maimuța. Acasă!

— Bun — am strigat. Bun! Prieten! Aici! Caută!

M-am năpustit împreună cu Olivotto, răscolind tufișurile și maimuța ne urma. Ne-am tîrît sub rădăcinile rhizophorelor, prin mîl, am răscolit perdelele de liane, dar n-am găsit nici o urmă.

— Acolo! grohăi maimuța, arătînd în direcția în care mersesem pînă atunci. Acolo! Acasă!

Apucă haina, scuturîndu-mi-o sub nas, ca să înțeleg.

— Asta acolo! Asta acasă.

— Mort?! am întrebat.

— Nu! lătră ascuțit. Nu! Dușman... prins! Dușman! Prieten nu mort! Acolo! Mergem! Acasă!

— Haina e curată — am îngînat. N-are urme de sînge. Înseamnă că sînt vii. Toți trei. Și animalul arată că sînt acolo...

Olivotto nu răspunse. Cutele obrazului i se adînciseră ca două cicatrice și abia se mai ținea pe picioare, strîngîndu-și la piept brațul rănit. Alături de el, Pilar înainta biciuită peste obraz de crengile pe care nu mai avea putere să le dea deoparte. Iar maimuța ne mîna într-un ritm din ce în ce mai rapid, sărind din cracă în cracă și scheunînd porunci tigrului.

Merserăm astfel vreme de o oră, sau mai mult, printre trunchiurile păroase, ocolind mici ochiuri de apă, abia desfundîndu-ne picioarele din solul mîlos. Papagali mici, verzi, ne însoțeau certîndu-se și crustaceii țîșneau de sub tălpile noastre ca niște gîndaci. Era cald, înăbușitor de cald. Sudoarea ne șiroia pe față și respiram greu, cu gurile larg deschise. Respiram șuierător, împiedicîndu-ne mereu, căci pădurea cobora într-o pantă lină și nu mai aveam putere să ne stăpînim pi-

cioarele care o porneau singure înainte. Pilar, despletită, cu bluza sfîșiata, cadea mereu, însîngerîndu-se. Se ridica și pornea mai departe, zîmbind, însă umerii i se încovoiaseră și mîinile i se bălăbăneau neputincioase. Mergeam mereu, amețiți de jocul umbrelor și de mirosurile algelor putrede; mergeam și mă gîndeam la Piticu, fără durere, prea istovit ca să-l mai pot plînge și blestemîndu-mi corpul care se împleticea neputincios printre arbori. Trecuse o oră sau poate două, sau mai multe, și noi continuam să alergăm cu pași mărunți, neregulați, sărind peste rădăcinile cafenii, strecurîndu-ne pe sub ele și clefăind prin pămîntul nisipos care ne sugea picioarele.

— Sus, sus! lătră maimuța, urcînd o pantă ce se ivise în stînga noastră.

Tigrul sări alături de ea și ne cățărarăm și noi cîțiva metri, făcînd un efort îngrozitor. Olivotto însă nu voi să ne urmeze. El continua să înainteze rămînînd în apropierea țărmului.

— Sus! Sus! țipă maimuța înfuriată. Sus! Pericol! Sus!

Italianul nu răspunse — cred că nici nu auzea — copleșit de oboseală și durere.

— Sus! grohăi maimuța zbîrlindu-se. Oie... nah... ieo...

Tigrul sări fără zgomot în apropierea italianului și-l împinse spre noi. Credeam că Olivotto o să încremenească de frică, dar el trînti un pumn în țeasta tigrului și urlă:

— Caravarechio! Caravarechio!

Întoarse spre mine o figură descompusă — cu ochii holbați, cu gura rînjită și plină de spume și mă ținti cu pistolul-mitralieră. Dacă Pilar nu m-ar fi dărîmat la pămînt, dintr-o lovitură, rafala m-ar fi tăiat în două.

— Olivotto! am șuierat. Lasă pistolul!

Italianul scoase un răcnet fioros și se năpusti spre mine. Nu mă ajunse însă căci maimuța îi sări în cale lovindu-l ușor cu bastonul pe care-l avea legat de braț. Avîntul italianului fu curmat brusc și el rămase pe loc, încovoiat, cu maxilarele strînse.

Privindu-l simții cum mă cuprinde o furie oarbă, de nestăpînit. Fusese gata să mă ucidă dîndu-și frîu liber nervilor, italianul acesta pe care-l iubeam ca pe fratele meu! Nu, asta nu trebuia iertat! Îi tolerasem prea mult de cînd atinsesem țărmul. Și glumele în doi peri, și aerul său disprețuitor, și felul în care își etala mușchii. La urma urmei, de treizeci de ore ne chinuiam ca niște cîini, urmăriți de un dușman nevăzut și apărați de stihiile dezlănțuite de către două animale. De ce trebuia oare să mă apăr și de prietenul meu, pe care rănile și oboseala îl transformaseră într-o fiară? Privindu-l înțelegeam parcă pentru prima oară cît de mult îi urăsc sprîncenele negre, prea groase, nasul lătăreț și buzele cărnoase, grețoase în senzualitatea lor. Era de nesuportat gîndul că aveam să rămînem împreună și doream din toată ființa să-l văd prăbușindu-se și murind sub ochii mei. Clocotind de ură, am luat-o pe Pilar de braț.

— Să mergem! am hîrîit înghițind o gură de aer fierbinte și dulceag. Dar bestia asta să nu mai vină cu noi. Dacă ne urmează îl ucid.

Pilar se trase înapoi, rînjind cu răutate. Era plină de venin, iar italianul îi zîmbi.

— Luați-o înainte! am spus ridicînd arma. Imediat!

Nu se mișcară și atunci am tras piedica. Fața îmi ardea sub sudoarea fierbinte și sîngele mi se zbătea în tîmple.

— Dați-i drumul! am urlat. Vă curăț pe toți. Mișcați-vă, bestiilor! Și tu, animalule, mișcă-te!

Mă priveau cu toții chicotind și schelălăind — oamenii și animalele — și simțeam că pistolul se va descărca singur, nimicindu-i. Am ridicat țeava ochind inima lui Pilar și în clipa aceea maimuța țîșni spre mine și se făcu frig și întuneric.

Eram culcat pe un pat tare și rece, iar deasupra mea sclipeau stelele și cornul subțire al lunii. Cineva citea încet dintr-o carte, cîntînd parcă, și liniștea curgea de

jur-împrejur ca o apă ușoară. Eram acasă — poate chiar în curtea din spatele casei — pe vechiul pat de scînduri, și așteptam să se facă ziuă. Ceilalți nu se treziseră — nici măcar cîinele — și buruienile înalte foșneau, iar greierii țîrîiau de zor. Era atît de bine să dormi în fundul curții și-mi era ciudă pe motanul ce sforăia tot cățărîndu-se pe pieptul meu. L-aș fi alungat, dar brațele îmi erau grele de somn și picioarele îmi erau grele și nu voiam să mă mișc pentru a nu-mi speria somnul. Prin pleoapele închise vedeam cerul înalt și albastru, mai albastru decît cerul copilăriei — un cer înalt, boltit, acoperit de stele strălucitoare pe care nu le cunoșteam. Cineva se jucase schimbînd cerul cunoscut cu un altul pe care-l știam din cărți și care se deschidea mai spre sud, în apropierea ecuatorului. Asta însemna că visez și-mi plăcea visul, dar motanul sforăia prea tare și putea să mă trezească. De aceea l-am împins încetișor deoparte și el sări jos, speriind găinile care începură să cîrîie. Cîinele se deșteptă și el și lătră, țopăind în jurul patului. Și apoi se înverșunară cu toții — motanul, găinile, cîinele — fugărindu-se și zgîriind pămîntul cu ghearele. Supărat m-am întors pe o parte, numai cu trunchiul, pentru că pe picioare mă apăsa o plapumă grea, și am țistuit ca să se facă liniște.

— Ș-a trezit — mormăi atunci tata.

Îmi puse o mînă pe frunte și apropie de obrazul meu un lampion tăiat într-un pepene. Era un lampion mare, închipuind un cap de animal căruia lumina îi izvora prin ochi.

— Nuuu — m-am rugat. Nuu.

Nu voiam să mă trăznească, dar tatii îi era teamă că o să răcesc dormind sub cerul liber.

— Îndată o să miște și picioarele — spuse.

Era caraghios: tata vorbea spaniolește. Totdeauna se juca așa cu noi, ba vorbea grecește, ba idiș, ba bulgărește — așa cum se vorbea în port, unde se amestecau toate națiile. Dar spaniolește nu-l auzisem vorbind niciodată. Și mama îi răspunse la fel, cu un accent sud-american.

— E speriat pentru că nu poate să se miște!

— Ți se pare — spuse tata. Acum își amintește fel de fel de întîmplări din vremea copilăriei și crede că noi sîntem prietenii sau părinții lui.

Era nemaipomenit de nostim tata. Se juca cu lampionul ascunzîndu-și fața și deodată mi-am dat seama că țin pleoapele închise. Va să zică de asta credeau că dorm! Am deschis pleoapele, dar dedesubt aveam alte pleoape, ca pisicile! Le-am deschis și pe acestea și au mai rămas unele subțiri, cu vinișoare multe și cînd le-am ridicat am înțeles că mai am un rînd de pleoape...

— Săracul! plînse mama. Cum se chinuie!

Atunci tata se milostivi și-mi ridică o pleoapă cu degetul, ascunzînd felinarul de pepene. Cu ochiul deschis vedeam acum mai prost decît înainte și nu puteam deosebi nimic pe cerul negru și fumegos.

— Aude? întrebă mama.

— Da — răspunse tata. Aude totul, dar înțelege pe dos.

— Plînge! se sperie mama.

— Plînge pe dracu'! se supără tata. Acum e mai vesel ca niciodată. Ridică-i puțin capul. Mai sus. Așa.

Mă mîngîie pe creștet și-mi lipi o bucățică de gheață pe ceafă. Apa tulbure în care pluteau imaginile se strînse și se scurse în pămînt, lîngă mine. Deasupra mea era aplecat chipul arămiu al lui Pilar și am întins mîna atingîndu-i obrazul. Apoi, alături de figura ei apăru o altă figură negricioasă, cu ochii enormi, cu nasul lung, cu bărbia ascuțită și obrajii supți. Era dresorul și pe frunte îi strălucea un cerc metalic, gălbui, de care atîrnau două fire.

— S-a trezit — spuse dresorul și în glasul lui mai pîlpîi o dată, pentru o clipă, vocea tatii. Poți să te miști? întrebă.

— Da, senior.

— Foarte bine. Rămîi liniștit încă puțin. Ai înghițit o doză bună de gaz psihochimic și urmările se resimt. Răspunde fără să-ți legeni capul. Orice mișcare îți va

provoca dureri mari. Și acum, spune-mi, știi că ai fost gazat?

— Nu.

— Ai vrut să-ți ucizi prietenul, îți amintești?

— Prietenul?!

— Știi unde te afli?

— Eu...

— Nu! Ține-ți capul pe loc. Așa. Pilar, spune-i ce a vrut să facă.

— Mai tîrziu — spuse Pilar.

— Acum! Acum ca să-i întărim reflexul abia apărut!

— Ai vrut... șovăi Pilar. Ai vrut să-l împuști pe Olivotto. În pădure. Ai ridicat pistolul la el. Și el a tras în tine.

— Da...

Îmi aminteam parcă. Dar asta se întîmplase demult. Și nu cu Olivotto, ci cu altcineva care voise să mă omoare.

— Era altcineva — am spus. Un bandit. A tras în mine.

— Nu era nici un bandit. Era prietenul tău. Ați fost gazați amîndoi și era cît p-aci să vă împușcați.

— Da, acum îmi amintesc.

Îmi aminteam, într-adevăr, dar fusese numai un joc, petrecut demult.

— Demult — am murmurat.

— Îndeajuns — spuse dresorul. Acum poate să doarmă din nou.

Mă atinse cu degetul pe frunte, se dădu înapoi și văzui că-și scoate masca cu nas lung. Era tata ce glumise cu mine folosind fel de fel de tertipuri învățate în port. Data trecută adusese o pungă cu măsline care pocneau și cu vreo două zile în urmă un pește roșu, din plastic, care te mușca de deget.

— A adormit? întrebă mama.

— Da. Dar altfel decît știi tu. Doarme ca sub o doză de deconectante.

Se depărtară apoi de mine și reîncepură să citească împreună, mormăind pe nas, ca popii. Crucea de stele de deasupra mea se lăsă în jos și din ea descinse o panglică lungă ce mă gîdilă la tălpi. Îmi trăsei piciorul, dar panglica veni după mine, preumblîndu-mi-se peste genunchi și peste coapse și-mi pătrunse în nas. Am strănutat și motanul sări lîngă mine sforăind.

— Lasă-l, Kan! strigă tata.

Motanul mîrîi, gros, supărat, și căscă prelung, arătîndu-mi colții.

— Lasă-l, Kan! strigă dresorul. Eo... iouh... oua... Încă mai doarme.

— Nu mai dorm — am șoptit. Nu mai dorm de mult.

De astă dată deschisesem ochii de-a binelea, cuprins de o bucurie neînțeleasă. Îmi părea bine că respir, că-mi simt mîinile și picioarele și că briza îmi mîngîie fața. Îmi părea bine că deasupra mea strălucește secera lunii, pură și rece, încrustată pe cerul negru și că un murmur adînc îmi leagănă auzul.

Am întors încetișor capul și am văzut o poiană mărginită de palmieri subțiri, profilați pe cerul întunecat. În mijlocul poienii ardea un foc scăzut, cu pîlpîiri galben-roșiatice și în jurul lui stăteau, pe jumătate întorși spre mine, Olivotto, Pilar și dresorul. Un elefant uriaș, cu o diademă de fire aurite, încremenise ca o statuie de piatră neagră și alături de el tigrul de Bengal căsca zgomotos. La stînga focului se jucau cu o minge mare două maimuțe, purtînd salopete și pălării, iar mult în urma lor se înălțau cîțiva paralelipipezi prelungi, asemeni unor idoli. În liniștea adîncă ce se așternuse auzeam distinct murmurul monoton al mării și clămpănitul colților tigrului. De sus, din înălțimi, o pasăre țipa ascuțit, plîngător, ca un nagîț de baltă.

Dresorul se ridică alene și se apropie de mine. Figura lui anguloasă, luminată de jos în sus, îmi aminti portretul în bronz al lui Voltaire — așa cum apare în cărțile de școală — și asemănarea aceasta mă surprinse.

— Te doare ceva, senior? întrebă el cu voce adîncă.

— Nu, senior.

— Peste trei sau patru ore vor fi aici — spuse. Coral i-a văzut pregătindu-se încă de aseară.

Spunînd aceasta, își lăsă capul pe spate scrutînd cerul.

— Cu toate că nu are vederea prea bună, iar mirosul îi e destul de slab, s-a obișnuit să-i simtă pe monștri după infraradiațiile sonore. E un creier bun, Coral! Dar acum a obosit.

Își duse mîna la gură și șuieră în pumnul făcut căuș, scoțînd un sunet de gîndac întărîtat. Se întoarse apoi spre mine.

— Efectul gazării a trecut — spuse. Dar nu te sfătuiesc să te ridici. Lumea în care te afli e prea nouă pentru dumneata și prea de neînțeles.

— Mă simt bine acum — am spus. Foarte bine. E relaxarea posthipnotică, nu?

— Oh, senior! Mă uimești. Într-adevăr e o relaxare de tip posthipnotic. Deci nu sînteți numai inginer.

— Prietenul meu e psihiatru și discutăm adesea împreună.

— Îmi pare bine, senior, foarte bine. O să-mi îngădui acum să-i culc din nou. Ei încă nu s-au trezit de-a binelea și i-am menținut în starea asta, pentru a li se restabili echilibrul tulburat de gazarea psihochimică.

Le șopti ceva lui Pilar și lui Olivotto și-i conduse către un hamac uriaș în care-i culcă de-a curmezișul.

— Sugestia nu coboară prea adînc sub zona conștiinței — spuse, revenind. Nici oamenii de știință n-au coborît mult mai adînc. Dacă Africa a avut nevoie de zeci de exploratori de talia lui Livingstone și Stanley, pentru a-și dezvălui misterele, creierul are nevoie de mii de exploratori. Și eu încerc că fiu unul dintre ei, senior.

— Sînteți psihiatru?

— Oarecum.

— Psiholog, poate?

— Uneori.

— Psihanalist, atunci?

— Mă iei drept un literat, senior?

— Mai mult reflexolog decît literat.

— Și sînt, în mare măsură.

— Dar mai ales hipnotizator bănui că sînteți, senior.

— Spui asta ca și cum m-ai considera fachir sau derviș.

— Îi respect pe adevărații fachiri. Pe cei care-și pot educa voința. Am văzut cînd, pe bord, cei care v-au atacat au fost opriți printr-o simplă privire.

— Simplă privire?! Oh, senior, mă crezi un iluzionist, un artist cu turban și cu nume oriental! Oare simpla privire e în stare de ceva?! Nu, senior! Aici e vorba de energiile care zac nefolosite, adînc, adînc sub scoarță. E o lume vastă, de necuprins, începînd din planul conștiinței și pînă acolo jos, dedesubtul dedesubtului, unde se păstrează memoriile inerte ale rasei.

Avea o voce adîncă, învăluitoare, o voce care-mi pătrundea parcă de-a lungul mușchilor și-i făcea să se destindă, leneși.

— Da. Așa e — murmură. Glasul și vorbele pătrund pretutindeni, adînc, mai adînc, mereu mai adînc, acolo unde nimeni nu poate ajunge... Sînteți toți trei români, da?

— Da — am îngînat.

— Am trecut în copilăria mea prin orașele de la gurile Dunării. Copilăria e raiul. Atunci oamenii dorm somnul pe care l-au învățat în rai. Apoi se trezesc și uită. Înțelegi?

— Da — am șoptit.

— Din păcate, nu înțelegi, senior. Încă nu poți să înțelegi. Și ce mult e de cînd n-am mai vorbit cu cineva... Bănuiți unde ați ajuns?

— Pe Inagua, cred — am spus, înecîndu-mă.

— Nu. Nu sînteți pe Inagua. Ați ajuns pe Aragua — în sudul Antilelor Mici, nu departe de Arhipelagul Nassau. Ești tînăr, dar s-ar putea să fi auzit că înaintea ultimului război mondial aici, la adăpostul sargasselor, se refugiau cuirasatele germane de buzunar. Nemții au plecat, dar instalațiile lor, depozitele, au rămas. O

vreme le-am folosit pentru studiile mele. Aș fi putut crea aici Edenul — așa cum scrie în scriptură. Animalele ar fi zburat printre copacii grei de fructe aurii și omul s-ar fi preumblat printre ele, ca un frate mai mare. Înțelegi?

— Nu...

— Asta înseamnă că ești treaz, că simțul critic îți funcționează. Înregistrezi, selectezi, respingi ceea ce nu încape în schemele dumitale logice. Dar pentru prietenii dumitale, care mă ascultă acum, dormind, eu sînt Dumnezeu. Pentru că mă ascultă cu acea parte a scoarței care nu poate alege, nu poate critica. Mă ascultă la fel cu animalele mele, total, ca și cum ar fi una cu mine. Acum înțelegi?

— Si, senior.

— Ai hipnotizat vreodată pe cineva?

— Adesea.

— Și pînă unde ai mers?

— Pînă unde?... Pînă la a-l adormi și a-l trezi, a-l face să ridice obiecte, să se spele... Mici exerciții învățate de la prietenul meu.

— Dar el? El a trecut mai departe?

— Oh, da! A vindecat nevroze, ulcere, alergii.

— Și, și?... După aceea?

— Dar e foarte mult, senior!

— Foarte mult?! E un pas infim, o jumătate de pas. E aproape nimica pentru că se bazează pe tehnici semidocte, absurde, învechite!

Mă privi cîteva clipe pierdut, parcă fără să mă vadă, și spuse aproape gemînd:

— Cui o să transmit toate astea? Acum, aici, în ceasul al doisprezecelea... Cui o să i le pot arăta?

— El v-ar înțelege — am spus.

— Care el?!

— El, prietenul meu, doctorul. A lucrat în laboratoarele de biocibernetică din Leningrad, a studiat practicile yoga, a cercetat automatismele creierului.

— Abecedarul — murmură dresorul. Dar poate că ar înțelege ceva.

— Și dînsul ar înțelege, cel care doarme alături de Pilar. E candidat în reflexologia păsărilor. A dresat șoimi și ciori pentru studiile lui și le-a creat reflexele cele mai bizare.

— Abecedarul — murmură din nou dresorul. Dar poate că ar putea pricepe ceva. Mai sînt trei sau patru ore și asta înseamnă mult.

— Trei sau patru ore — am repetat. Pînă cînd, senior?

— Pînă cînd vor începe. Acum le e teamă de întuneric. Știu că nu pot să folosească aparatele mele și nici animalele, dar au nevoie de înregistrările pe care le-am făcut, de algoritmii pe care i-am stabilit în cercetările psiho, au nevoie de vechile tehnici, prelucrate... L-ai auzit pe idiotul ăla, atunci, strigînd „Endymion". Înainte de a vă găsi maimuța? Folosea diftongii cu „i-uri" prelungi pentru a incita subcentrii monștrilor. Diftongii creați pentru mamifere! Monstrul l-a ucis pe loc. Și asemenea cîrpaci, surzi și orbi, vor să lucreze cu tehnicile mele!

Chicoti și-mi puse mîna pe umăr.

— Sînt cinci ani de cînd n-am mai vorbit nimănui despre mine. Monologurile mi le spun de obicei în fața lui Kan. L-ai văzut. E un băiat de încredere, puțin prea sensibil la mirosul sîngelui — dar ce caracter în schimb! Zece mii de bipezi la un loc nu au limpezimea lui de judecată și devotamentul lui. Să nu crezi că-l iubesc cu dragostea aceea călduță, de cucoană bătrînă rămasă fără copil. Să iubești ceea ce nu înțelegi, ce prostie!

Un țipăt ascuțit, un hohot păsăresc se auzi deasupra noastră.

Dresorul tresări, apoi își duse palma la gură și lătră înfundat. Tigrul, care ne privise cu indiferență pînă atunci, țîșni printre palmieri și se făcu nevăzut.

— Nu e nimic — spuse dresorul. Kan se duse doar să-i observe. Noaptea nu se pot mișca — reflexele lor sînt adaptate numai la lumină și au ciclul limitat. Iar lor, stăpînilor, le e frică. Încă le e frică. Știu că-i văd și ei nu mă pot vedea.

— Cine sînt „ei"? am întrebat cu greutate. Ce fel de „ei"?

— Cine sînt ei? Vei afla în curînd. Trezește-te!
— Dar nu dorm!
— Acum nu mai dormi deloc.
Brusc mi se făcu frig. Îmi era teamă, inima îmi bătea cu putere. Cerul se învîrtea negru, străin, deasupra mea.
— E mai bine cînd dormi, nu? întrebă dresorul. Fiecare pas către luciditate e dureros. Oh, dacă te-aș trezi cu totul!
— Olivotto! am strigat. Italianule, unde ești?
— E aici, senior.
— Unde e? Nu-l văd! E rănit? Îi e rău?
— Îl iubești?
— Da.
— Fii liniștit. E în afară de pericol. Antibioticele au oprit cangrena.
Aș fi vrut să mai întreb ceva, dar nu-mi puteam aminti ce. Parcă mai fusese cineva care strigase, cineva...
— Oprește-te aici — șopti. Urmele gazării încă n-au dispărut. Nu-ți obosi creierul, senior.
Totuși mai fusese încă cineva, cineva... Sau visasem?
— Kan îi observă acum, dar mai tîrziu... șopti el. O să ai nevoie de putere, senior. Ar trebui să trimit și maimuțele.
Se întoarse pe jumătate și lătră șuierător:
— Mhhha... mhhha... ciouuu!
— Maimuțele o zbughiră în direcția în care dipăruse și tigrul.
— Tu stai pe loc — murmură dresorul.
Elefantul își clătină trompa mîrîind.
— Goah. Sangh... oh, sangh — șopti dresorul — Kan vine înapoi. Sangh... sangh... Kan vine îndată. Sangh... sangh...
Elefantul se liniști și-și plecă fruntea.
— E îngrozitor de receptiv — spuse dresorul. E cel mai echilibrat creier pe care-l cunosc, dar în ultima vreme s-a sensibilizat. Înțelegi ce se întîmplă aici? Ai început să înțelegi?
— Nu — am spus. Dar mai era cineva, era un om... Ar trebui... dacă ați vrea, senior...
Se apropie de mine și-mi puse mîna pe frunte.
— Sărmană mașinuță — spuse încet. Zece legături, o mie de legături... Milă, dragoste, dor, compasiune... Mai puternice decît teama, decît somnul... Taci! Acum, aici, în orele astea e nevoie numai de rațiune, de rațiunea cea mai rece, cea mai lucidă. Nici pentru teamă nu mai e loc. Inhibarea emoțională împiedică să se dezvolte și frica și dragostea. Senior — spuse mai tare — o să trebuiască să fugim pentru a ne apăra viața.
— Daa — am răspuns inert. Teama îmi dispăruse. Nu voiam să mă apăr de nimic. Îmi era lene. Îmi era somn.
— Nu! strigă înăbușit dresorul. Nu adormi! Trebuie să fugim, senior! O să-ți redau frica, să te facă să tremuri, să te biciuiască din urmă. Dar gîndește-te numai la dumneata! Acum, aici, gîndește-te numai la dumneata. Mai sînt cîteva ore.
— Și... ceilalți? am întrebat.
Știam că mai fusese cineva, cineva apropiat, bun și cald... dar nu-mi puteam aminti cum arată, îmi scăpa mereu.
— Cine?... am strigat. Cine era?
— Încă nu — murmură dresorul. Acum nu te mai gîndi la nimic. Ești singurul întreg, în putere, am nevoie de dumneata. În curînd o să înțelegi totul. Privește!
Sări în picioare și atunci mi-am dat din nou seama că trebuie să aibă o forță neobișnuită. Pășea ca pe arcuri și mișcările îi erau line și precise. Se opri în fața unuia dintre paralelipipezii înșirați în spatele focului și făcu să se audă un declic ușor.
— Apropie-te, senior! spuse.

Mă dusei lîngă el, călcînd cu stîngăcie pe picioarele înțepenite, și mă oprii în fața masivei cutii pe care apăruse un dreptunghi luminos, brăzdat de linii.

— Kan miroase acum — îmi spuse. Miroase, aude, dar nu privește cu atenție. Ah, acum...

Un animal mărunt țîșni pe ecranul luminescent dintr-o parte într-alta și în clipa aceea petele se alungiră, contururile lor deveniră precise, arătînd a fi un hățiș de palmieri și liane. Apoi totul se topi într-o apă cenușie.

— Numai cît i-a trebuit! spuse dresorul. Energia întregului sistem nervos a fost distribuită rețelei de analizori vizuali. Dar numai o clipă, cît a fost necesar! Acum Kan aleargă mai departe, neatent la prada ce i-ar putea ieși în cale, căci are un alt scop, bine fixat.

Înțelesei totul, deodată, ca și cum mi s-ar fi descărcat în față un pistol de magneziu.

— Ecranul ăsta... am bolborosit. Ecranul ăsta recepționează ceea ce tigrul...?

— Da — spuse dresorul. Pe ecranul ăsta se înlănțuie imaginile vizuale ce se nasc în creierul lui Kan. Nu toate, numai cele mai puternice. Din păcate, acest prag nu ne îngăduie să vedem bine fețele oamenilor fiindcă nici Kan nu le vede — și nici un fel de obiect produs de om în afara puștii, biciului, cutiei de carne conservată și a altor cîtorva. În schimb, cîtă precizie în redarea peisajului, a florei și a faunei! Dacă transmisia s-ar face direct — spuse el atingîndu-și cercul metalic din jurul frunții —, dacă și dumneata, senior, te-ai fi coborît ca mine în adîncul memoriilor inerte, ai fi putut să te repezi asupra rozătorului pe care l-a mirosit Kan. Ecranul însă nu poate transmite și fondul emoțional al percepției animalului. Dar pentru ceea ce ne preocupă în clipa asta e cu atît mai bine.

Îl ascultam în prada unei emoții copleșitoare, abia respirînd.

— Nimic nu se clintește — murmură el. Dorm. Dar peste trei ore...

Pe ecran apăruse o savană acoperită de pete triunghiulare și pătrate cu marginile albicioase.

— Peste trei ore vor porni încoace! urmă. Le e groază să se apropie, dar vor să mă prindă, ca și pe voi, de altfel. Și acum, cînd au reușit să mă aducă pe Aragua, o să riște totul!

— Cine? am întrebat. Despre cine tot vorbiți, senior?

— Ai puțină răbdare — spuse. Tabăra lor doarme. Kan nu distinge bine corturile și clădirile de piatră și nu vede aproape deloc antenele radio și radar pe care le confundă cu niște copaci. Nici noi n-am vedea bine viețuitoarele de pe Marte sau de pe Venus, la început, pentru că formele de viață de acolo ne-ar fi străine și percepția lor nu s-ar putea adresa experienței noastre. Dar dacă ceva s-ar mișca — oricît de puțin — analizorii tigrului ar deveni sensibili la limită și asta s-ar traduce — așa cum ai văzut — printr-o precizare instantanee a contururilor. Ceea ce însă mă îngrijorează mai mult e ceea ce se întîmplă acum sub apă. Dar o să aflăm totul, numaidecît.

Ecranul se lumină ca și cum imaginea ce o transmitea ar fi fost pusă în bătaia unor reflectoare și corturile apărură distinct, înconjurînd trei clădiri masive, cu ferestre de sticlă.

— Ceva s-a mișcat — spuse dresorul. Poate ceva care amintea umbra unui om. Spune-mi, ții cu orice preț să ajungi la Mexico?

— Da.

Dădu din cap evaziv și apăsă, febril, clapele celui de-al doilea paralelipiped. Un dreptunghi luminescent, mai mic decît primul, apăru, uniform încețoșat.

— Endymion a adormit — șopti dresorul. Și lui îi datorezi viața. E uimitor să datorezi viața unui animal?

— Nu.

— Hm!... Haide, haide! murmură, și pleoapele i se închiseră pe jumătate. Rămase încordat, cu ochii țintă la ecran, și vinele porniră să i se umfle pe tîmple.

— Bonito! șuieră. Endymion!

Ecranul era întretăiat în partea de jos de linii frînte ce se încrucișau și piereau. Un corp negru apăru, ca și cum ar fi urcat din valuri, căzu, se ridică și iar căzu.

— Uooh! guiță dresorul. Coalaaa!

Tot trupul i se undui asemeni celui al unui înotător. Cu mîna dreaptă spintecă aerul într-o mișcare de craul. Se ghemui și guiță din nou: Coalaaaa! Coalaaa! Corpul negru se apropie de centrul ecranului, trecu în prim-plan, deveni translucid. În interiorul său se conturară cîteva gîngănii, pipăind pereții cu antenele.

— Coalaaa — gemu dresorul.

Se sprijini cu o mînă de brațul meu și — ca și cum ar fi zburat — bătu aerul cu picioarele. Pălise din cauza efortului și buzele i se subțiaseră. Dacă sprîncenele prea mult ridicate nu i-ar fi dat o înfățișare diavolească, ar fi fost un bărbat de o gravă frumusețe.

— Uooah — bolborosi — uooaaah!

Corpul translucid era un soi de tub, al cărui contur atinse limitele ecranului și dispăru dincolo de el. Gîngăniile se apropiară de centrul imaginii, imense. Erau niște monștri cu cap sferoidal, cu antenele răsucite către spate. Dar aveau picioare, două picioare...!

— Nu sînt insecte?! am șoptit, înfiorîndu-mă.

— Privește! mă întrerupse răgușit dresorul.

Respira sacadat după efortul făcut și nările i se zbăteau.

— Sînt oameni! am strigat. Sînt scafandri! Cum îi poți vedea?

— Endymion îi vede — spuse el. Dar ce greu am luat legătura cu el! Am folosit tot mimetismul muscular ca să mă cufund... Trebuie realimentați centrii...

— Și ei, senior?! Cine sînt ei?

— Stăpînii mei — ricană. Și stăpînii dumitale. Îi vei vedea în curînd. Ei, Santos... Santos... sangh... sangh...

Elefantul se apropie de noi și îngenunche.

— Urcă-l sus! porunci dresorul. În nacelă. Sangh... sstrr... ssstrrr...

Trompa mă încolăci, zgrunțuroasă și mă depuse într-unul din cele două coșuri de răchită prinse pe spinarea pahidermului. Dresorul se cățără în celălalt, apoi, suflînd ca o locomotivă, elefantul se ridică și-și făcu loc printre palmierii din marginea poienii.

— Gachh — tuși dresorul. Gachh, Santos, gachhh... Bonito!

Ca un tanc pe șenile de pîslă, elefantul se prăvăli înainte doborînd copăceii subțiri și zdrobindu-i în picioare. Mă țineam din toate puterile de marginea nacelei pentru a nu fi aruncat afară, ferindu-mi în același timp capul de crengile care mă biciuiau.

— Gachh... gachhh... gachhh — tușea, din ce în ce mai întărîtat, dresorul. Gachh... bonito Santos, bonito!

Luna și cerul se scuturau deasupra mea, duduind, arborii se frîngeau. Goana dură cîteva minute, apoi, tropăiturile se răriră și putui să mă ridic în picioare, amețit. De jur-împrejurul nostru se înălțau stînci pitice, argintate de lună. Pădurea rămăsese în urmă, ca un nor întunecat la marginea orizontului, și noi înaintam prin nisipul galben, sclipitor, îndreptîndu-ne către un perete de piatră. Dresorul continua să dea porunci șuierate animalului, care-și ciulea urechile, tresărind.

Poteca urcă o șea scundă, rotunjită, apoi coti. Trecurăm printre doi pereți întunecați — un soi de chei pitice — și în fața noastră apăru marea. Era o mare de catifea verde, lipsită de strălucire, o mare scămoșată și moartă.

— Sargasse degenerate — spuse dresorul. Miliarde de sargasse adunate aci pentru a putrezi, în pături suprapuse.

— Și acolo? am întrebat arătînd un pinten cețos ce avansa spre larg.

— Acolo?! Ah, senior, dar sîntem într-un golf. Nu e marea deschisă, e un întrînd acoperit de ierburi. Pe aici ați ajuns la insulă.

— Pe aici?

— Da, senior. Și la cîțiva kilometri spre stînga se află peștera în care v-ați adăpostit. Coral v-a văzut prima, apoi maimuțele și Kan. De-abia după aceea l-am tri-

mis pe Endymion. Ssstrr ssstrrr... ssstrrr...

Elefantul porni din nou, adăpostindu-se în umbra stîncilor. Plaja se rotunjea, dezvăluindu-se treptat din spatele peretelui de piatră. Mici conuri de nisip aruncau pete de întuneric pe țărm.

— Termite? am întrebat.

— Termite?! Aici! Senior! spuse dojenitor dresorul. Termitele își construiesc palatele din pămînt. Acestea sînt cuiburi, cuiburi pline de ouă.

— Broaște țestoase atunci? Sau poate caretul?!

Dresorul chicoti fără să răspundă. Și deodată zidul stîncos se întrerupse descoperind un golf îngust, o prelungire a marelui golf acoperit de sargasse. Un perete suspendat închidea limba de apă înspre larg, sprijinindu-se de malurile ei laterale și lăsînd o mică trecere pe dedesubt.

— E o minune a naturii — șopti dresorul.

— E o minune — am repetat.

— Ei bine, nu — strigă el înăbușit. Nu e o minune a naturii! E minunea mea! Primul meu miracol! Creșterea dirijată a coralilor în cîmpuri bioelectrice! Voiam să înconjur Antilele cu adăposturi naturale în calea tornadelor. Aș fi ridicat mii de pereți roșii și albi, roz și albaștri, folosind infuzorii calciferi, silindu-i să se dezvolte de o mie de ori mai repede decît pot s-o facă în natură! Închipuie-ți, senior, arhipelagurile acestea ferite de tornade, de schimbările bruște de curenți. Ar fi devenit cele mai bogate grădini ale lumii, un lanț de Edenuri oceanice, întrecînd prin generozitatea lor toate micile raiuri ale Pacificului! Granitul, gresia, conglomeratele s-ar fi continuat cu recife aeriene, oricît de înalte aș fi dorit!

O rază de lumină mătură mica plajă. Se opri rînd pe rînd asupra conurilor de nisip, scormonindu-le îndelung.

— E prea devreme — șopti dresorul ca pentru el. Și e prea frig.

Unul din conuri păru că se surpă la atingerea luminii, asemeni unei pîlnii de leul furnicilor.

— Que tonteria! rîcană dresorul.

Raza de lumină sări peste capetele noastre și reveni circular, în locul de unde plecase. Înainte de a se stinge putui să observ niște ambarcații adăpostite la poalele peretelui coralifer.

— E o flotilă de pescuit?

— De pescuit vapoare, senior!

Îmi atinse fruntea și pronunță apăsat:

— Te afli aici, pe Aragua, senior, într-o vizuină de pirați. Atacurile din Marea Hulu și pînă la Arhipelagul Nassau sînt conduse de aici! Aici se adună banii căpătați din vinderea sclavilor! Aici se transportă aurul obținut din vînzarea mărfurilor capturate! Aici, pe insula pe care voiam să clădesc raiul, s-au strîns scursorile Asiei și Americii de Sud, plantatorii alungați de pe moșiile lor, polițiștii compromiși de prea multe crime, criminalii ce lucrau cu poliția, armatorii scăpătați, patronii de bordeluri, pistolarii. Aici s-au adunat ultimii chimiști ai Auschwitz-ului, ultimii lui specialiști în gaze psihochimice, în dăunători, în infestări în masă. Ceea ce vezi, senior, e flotila lor de lucru, care adună femei, perle, scorțișoară, piper, argint, cauciuc.

— Semnul acela tatuat — am strigat. Semnul de pe pieptul mulatrului...!

— E semnul lor. Diavolul cu cioc, diavolul piraților!

— E îngrozitor. E absurd. Cum am putea... cum s-ar putea...?

— Peste trei ore — spuse el. N-aș fi vrut să te trezesc pînă atunci. Puteai dormi liniștit crezînd că te afli în curtea bunicilor. Oamenilor le place să doarmă, să nu știe nimic. Dar aveam nevoie de dumneata, senior. S-ar putea să fiu rănit, sau chiar ucis, în încercarea pe care o vom face. Acum înțelegi? Ești singurul om viu, afară de mine, care poate scăpa de aici. Medicul și fotograful sînt în mîna lor. Băiatul la fel. Italianul e rănit. Pilar e femeie. Am nevoie de dumneata.

— Nu se poate — am șoptit, cu buzele reci. Piticu nu poate rămîne acolo.

— Trezește-te! șuieră dresorul. Misiunea pe care ți-o voi da e mai prețioasă

decît aceea de a salva viaţa unui om. Dar vreau să mă ajuţi lucid, conştient, fără să te domin, să te fac sclavul meu. Am nevoie de un om liber, raţional, stăpînit... Tremuri, senior?! Oh, la dracu' maşini fragile şi sensibile!

Raza de lumină ţîşni din nou, măturînd plaja. Rînd pe rînd scormoni conurile de nisip, apropiindu-se de noi.

— Am aici averi incomensurabile — şopti dresorul. Tainele memoriilor inerte. Trebuie să le iei cu dumneata, dacă... dacă...

— Bine — am spus. Dar trebuie să-i iau şi pe ei.

— Marea e minată, senior — urmă parcă fără să mă asculte — sargassele ascund un cîmp de mine. Există numai două culoare de trecere. Unul porneşte exact în dreptul peretelui artificial, al doilea se află cu cincizeci de metri mai la dreapta.

Mă cuprinse de braţ cu putere, zgîlţîindu-mă.

— Frica e un sentiment animalic, senior! Şi ei tremură de teamă acum. Cu toate legăturile pe care le au în toate porturile, s-ar putea să fie descoperiţi de la o zi la alta. Se tem, mai ales în ultima vreme, de micile vase ale pescuitorilor de perle care pătrund printre insulele de sargasse. Două au sărit în aer, dar patronii nu s-au dat bătuţi. De aceea vor să-i îngrozească, folosind misticismul lor înapoiat, credinţele lor obscure. Ceea ce vezi, senior, pe plaje, nu sînt termitiere, ci cuiburi de diavoli. Aici, senior, pe Aragua, se fabrica draci pentru întreaga America Latină, pentru cholo din Mexic, pentru indienii de pe podişurile Anzilor, draci în carne şi oase. Ceea ce ai văzut tatuat pe pieptul mulatrului şi pe cel al piratului mort e capul diavolului fabricat aici, e marca fabricii!

Elefantul sună înfundat din trompă şi dădu înapoi. Lumina împunsese nisipul în faţa noastră. Dar nu ne putea ajunge, eram adăpostiţi de peretele de corali.

— Sangh... sangh... murmură dresorul. Ssstrrr... ssstrrr...

Pahidermul făcu cale-ntoarsă, păşind fără să se audă. Tăceam, pradă coşmarului ce-mi sfredelea carnea. Luna se legăna lividă peste stîncile ameninţătoare.

— Gachhh, gachh — tuşi gutural dresorul — gachhh.

Elefantul porni să gonească din nou. Strîngeam cu mîinile reci marginea rece a nacelei. Trebuia să mă smulg din groaza ce punea stăpînire pe mine, mă paraliza. Trebuia să fac ceva eu însumi, să ajung acolo unde era Piticu, să lovesc, să urlu, să trag cu pistolul.

Pahidermul se opri. Nu mi-am dat seama cîtă vreme gonise la întoarcere fiindcă timpul se oprise, ţiuind.

— Şuieră, şuieră, şuieră — murmură dresorul ajutîndu-mă să sar din nacelă. Timpul şuieră, nu-i aşa, senior?

Mă privi zîmbind cu bunătate şi sări în iarba înaltă, alături de mine.

— Nu te mira, senior. Îţi citesc gîndurile de cînd te-am văzut. Am fost silit s-o fac. Şi acum, în plin coşmar, te-ai hotărît să-ţi aperi prietenul cu pistolul în mînă! Îmi placi, senior. Te-am ales bine. Dar o sa trebuiască să te inhib puţin, ca să mă poţi asculta. Mai avem două ore de aşteptare...

Îşi lipi palmele de tîmplele mele murmurînd:

— Ce linişte e, senior! Oamenii dorm, animalele dorm, nimeni nu se teme de nimic. Şi-acum, senior, ascultă-mă şi încearcă să nu uiţi niciodată ce-ţi voi istorisi.

În ochii albastru-deschis îi juca un zîmbet aproape copilăresc.

— Savanele ar fi crescut din nou şi palmierii ar fi acoperit toate ţărmurile. Aş fi semănat fructe, pretutindeni, aşa cum deşerţi un coş cu portocale aurii. Totdeauna mi-au plăcut fructele galbene — caisele, piersicile, perele bine coapte, portocalele, bananele moi. Şi pretutindeni, printre pomii aceştia, printre ierburi aş fi dat drumul animalelor. Şi s-ar fi ridicat o nouă rasă de fiinţe gînditoare: a tigrilor, a elefanţilor, a cailor. Nu oameni-cai, nu. Nu ciopîrţirea pe care a încercat-o doctorul Moreau pe insula lui* şi care nici ca glumă filozofică nu-mi place. Eu nu voi mutila animalul spre a-l învăţa să devină om, dar îi voi dezvolta creierul pînă la a

* Personaj din „Insula doctorului Moreau" de H.G. Wells (n.a.)

deveni rațional! Orice mașină electronică de azi e mult inferioară creierului unui mamifer. De ce atunci să caut să creez legături psihice în mașină, de ce să scormonesc reflexologia mecanismului cînd pe a animalului o cunosc? Un creier electronic face înmulțiri — ei bine, și un creier de iepure le poate face! Trebuie numai să cunoști psiholegăturile acestei mașini vii, să-i creezi legături noi, să dirijezi prin programare creierul care palpită și care nu așteaptă decît să fie folosit. Înțelegi?

— Cred că da...

— Încearcă să înțelegi. Îți apar poate ca un teoretician al protecției animalelor? Ca un iubitor de animale? Oh, nu senior! Nu animalele mă interesează, ci creierul lor! Natura a produs, după milioane de ani de evoluție, o mașină de gîndit admirabilă — dar *numai una:* creierul omenesc. Eu voi produce zeci de mașini, calitativ deosebite. Toate aceste sisteme nervoase pot executa operații nespus de complicate. Ai și văzut o parte: vorbesc, înțeleg, transmit. Să fi lăsat naturii putința de a fabrica, după alte milioane de ani, o altă mașină? Să fi așteptat ca tigrul să evolueze sub forma unor maimuțe-tigri din care să apară oameni-tigri? Sau, poate, trebuie să ne închinăm ciberneticii actuale care propovăduiește supercreierul electronic? Nu, senior, nu! Natura a dirijat evoluția materiei vii zece milioane de secole; acum o voi dirija eu! Înțelegi?!

— Vreți să construiți sisteme raționale paralele?

— Da, senior!

— Acum există un echilibru — am spus. Cel mai evoluat dintre mamifere le ucide după bunul său plac pe celelalte. Vreți să creați o sută de tipuri de mamifere gînditoare?

— Da! șuieră el cu pasiune. O sută, o mie, zece mii!

— Asta va însemna o luptă îngrozitoare pentru supremație.

— Nu. Asta va însemna Edenul. Omul își va supune tigrul-rațional și pasărea-rațională. Îi va pune să lucreze pentru el.

— E monstruos să creezi animale gînditoare.

— *Sîntem* animale gînditoare, senior.

— Nu! am protestat înăbușit. Sîntem oameni, oameni.

— Obiecția dumitale, senior, e filologică. Te ridici împotriva denumirii, nu a categoriei filozofice.

— E monstruos — am strigat — însuși faptul că discutăm aici, acum, cînd dînșii se pregătesc de atac! De ce nu încercăm să fugim, să atacăm noi... De ce?!

— Încă nu — mă opri el aspru. Totul la timpul său.

Își lipi palma dreaptă de fruntea mea și zîmbi.

— Te revolți, senior, înțeleg. Dar dacă nu poți să te stăpînești, te adorm. Ora noastră încă n-a venit!

Își ridică degetul cu un aer profetic și buzele i se subțiară.

— Eu îi urăsc mai mult decît dumneata, senior. Nu pentru că scufundă vase și ucid oamenii, dar pentru că au distrus lumea mea, mica mea lume, Edenul meu. Au desfăcut cu ghearele lor scîrboase aparatele ce înălțau pereții coraliferi. Nimănui, în afară de Dumnezeu, înaintea mea nu i-a stat în putință să transforme Antilele din sclave ale tornadelor în perle apărate de cochilii. Darwin a descoperit originea atolilor, dar eu i-am construit!

Gemu prelung ca pentru a înăbuși un blestem, apoi privirea îi redeveni blîndă, visătoare.

— Înainte de a fi auzit de La Pérouse sau de Cousteau* învățasem să privesc sub apă cu ochelari făcuți de mine și să respir printr-o trestie. Prindeam pești, îi disecam și uneori îi băgam în borcane cu spirt pentru a-i duce la muzeul liceului. Am cîștigat bani buni cu pescuitul submarin și am putut intra la Universitatea din Rio. Pe măsură ce învățam mai mult, mă desprindeam de oameni. Singurul lucru care mă absorbea era reflexologia. Experimentam ziua și noaptea pe sistemul nervos al mamiferelor, înțelegînd din ce în ce mai bine că am de-a face cu o mașină

* Cunoscuți scafandri francezi, maeștri ai „scafandrului autonom" (n.a.)

în care se îmbină programarea genetică cu programările secundare impuse de mediul curent. Intuiam aceasta, dar nu o știam încă. Atunci am trecut să lucrez într-un grup de ciberneticieni ca specialist în reflexologie. Dacă erai de specialitate, ai fi auzit de Tormez.

— Tormez?!

— Îți spune ceva numele ăsta?

— Îmi amintesc bine de el. Tormez a murit acum zece ani. Era un mare biocibernetician. Sinuciderea lui a iscat un scandal monstru!

— Tormez a murit acum zece ani pentru că s-a prefăcut în dresor — spuse, zîmbind. Am părăsit Rio atunci spre a nu mai fi stînjenit de curiozitatea prostească a ziariștilor și de afluxul de învățăcei. Lucram singur, cu totul singur, pe calea pe care mi-o alesesem. Pătrunsesem într-o lume nouă, de o vastitate indescriptibilă. Și lumea aceasta își ridica în fața mea vălurile, silindu-mă să merg mereu mai departe. De aceea, în 1950 am părăsit Rio — simulînd grosolan o sinucidere și luînd animalele cu mine, pe vaporașul ce-mi aparținea. Mi-am schimbat numele, proprietatea asupra vasului și animalelor și mi-am continuat lucrul. Întîi pe Inagua, apoi aici, pe Aragua, la marginea Mării Sargasselor. Îl auzi? întrebă, devenind deodată atent.

Am clătinat din cap. Tormez își scoase cercul de alamă ce-i înconjura fruntea și mi-l puse mie. Îmi apăsă ochii cu degetele și deodată mi se făcu teamă. Îmi era frică de un om pe care nu-l vedeam, dar care mirosea a sudoare și a piele argăsită. Instinctiv m-am tras înapoi și am mîrîit, arătîndu-mi colții.

— Deci îl auzi — spuse Tormez scoțîndu-mi bandeleta metalică. O clipă ai fost Kan și ai simțit ceea ce simte el, ajutîndu-te de a treia memorie inertă, cea mai de jos, la care nimeni n-a mai putut ajunge pînă acum.

— Mi-a fost frică — am îngînat. Dar am uitat de ce...

— Ai uitat pentru că totul s-a dat la fund și s-a acoperit de vălul rațiunii. Teama rămîne însă, căci ea străbate toate straturile ca un fier roșu, alături de foamea de mîncare și de foamea sexuală. Dar toate aceste instincte primare pot fi cunoscute, stăpînite, dirijate. Direct — de la creier la creier — sau prin semnale, prin cuvinte chiar. Vezi, oamenii vorbesc mult și cuvintele lor curg inutile, lipsite de semnificație, pierzîndu-și potențialul emoțional, potențialul de comunicare. Palabras... palabras*. Pentru mine însă, la început a fost cuvîntul... Cuvîntul ca element al celui de-al doilea sistem de semnalizare. Pentru că animalele nu vorbesc.

— Așa e.

— Que tonteria! Que gran tonteria! Știi, desigur, că albinele emit efluvii odorifiante pe care tot dînsele le percep cu antenele, nu? Ei bine, asta se știe. Se știe că și sfingidele — fluturii crepusculari — își atrag femelele în același fel, de la cîțiva kilometri. În sfîrșit, există semnalele ultrasonice la lilieci, la albine. Și mai există limbajul mimic — ai auzit de dansul albinelor care fac opturi în aer, în anume sens, de-un anumit număr de ori și cu o anume înclinație — pentru a raporta altor albine că la șase sute de metri de stup, către nord — nord-vest există o sută de trandafiri încărcați de nectar? Toate astea au început a fi studiate de curînd, dar oamenii, oamenii simpli le-au observat din vechime și le-au trecut în legendă. A trece nepăsător pe lîngă legende nu e îngăduit savantului. Cînd am aflat că peștele Tamusisik din legenda indoneziană cu același nume a vorbit reginei nefericite, basmul nu m-a interesat doar ca fenomen mitologic. Și cînd împăratul Haiavata a țipat de pe țărmul Atlanticului la Mișanamu — nisetrul, împăratul peștilor — știam că asemenea țipăt există. Legenda nu avea pentru mine numai mesajul simbolului, ci unul mai adînc, acela al posibilității înțelegerii om-animal. De aceea am adunat poveștile tribului Bantu din Africa în care maimuțele și hienele vorbesc, după cum am adunat și clarificat semnalele „necuvîntătoarelor“ de la acel „ti-ti-ti“ al pițigoiului vestind că omul se apropie și pînă la groaznicele răgete ale crocodilului, hipopotamului, leului. Pavianii hamadrili sînt în stare să redea

* Vorbe... vorbe... (n.a.).

șaptesprezece sunete distincte — de chemare, de jale, de supunere, de teamă, de foame și de dorință sexuală. Și eu știu să le reproduc. Dar numai cu atît nu puteam trece mai departe decît Kipling și nu voiam să mă joc de-a Cărțile Junglei, cu toate că maimuțele mele se numesc Bandar și Long, iar tigrul e Kan*. Ceea ce m-a izbit însă la analizarea limbii necuvîntătoarelor a fost numărul redus de semnale, de sunete menționate de observatori. Oare creierul acestor animale să fie în stare să recepționeze numai cîteva semnale, cîteva zeci în cel mai bun caz? Aceste țesuturi complexe, de nereprodus de către tehnica actuală și ale căror legi sînt în bună parte ignorate, să fie inferioare unor calculatoare electronice simple, unor sisteme automate mijlocii? Evident, natura folosise cu zgîrcenie capacitatea lor de a emite și de a primi semnale. Trebuia să li se adauge ceva, să li se aplice un program care să creeze *noi legături* — mă înțelegi — *noi legături* în aceste mașini hiperfine cu posibilități inepuizabile. Ele pot — în mod teoretic — calcula, traduce, analiza și, mai mult, pot juca șah, compune muzică, formula întrebări. Ele au doar simț critic, autocritic — pentru că pot cîntări cu precizie fenomenele care intră în raza de acțiune a animalului, și se pot reprograma împotriva programului lor genetic. Trebuia găsită deci o cale prin care mașina-creier a animalului să devină receptivă și la alte semnale în afara celor la care era silită să răspundă prin ereditate. Această cale am găsit-o și pot spune că am ajuns la ea pornind de la reflexul condiționat. Mai mult chiar, pentru a înțelege animalul am studiat omul, afundîndu-mă în creierul acestuia, în adîncurile creierului, pe urmele sugestiei, hipnozei și halucinațiilor. Astfel m-am trezit într-o lume nebănuită — lumea memoriilor inerte. Undeva, aici (se ciocăni în creștet), e consemnat totul: peștera pitecantropului, locuința lacustră, piatra cioplită. De la maimuța care se leagănă pe cracă și pînă la Homo sapiens, totul e consemnat aici și doarme. Nu o mașină care să zboare mai repede decît lumina ne trebuie pentru a prinde din urmă razele încărcate de imaginile trecutului, ci o coborîre în peșterile memoriilor inerte. E copleșitor să te gîndești că aici, în spatele ochilor, sub țeastă, e înregistrată istoria omenirii în imagini, istoria vieții chiar — în straturi suprapuse, extrem de fine, dar nepierzînd nici una din treptele esențiale!

Ajungînd la această concluzie, am șovăit pentru prima oară în munca mea de cercetător. Tentația era uriașă — să abandonez animalul și studiul creierului său, să abandonez dezvoltarea acestei mașini și sistemul ei de semnalizare pentru a studia suportul real al metempsihozei! Metempsihoza — urmărită în memoriile inerte ale unui singur om! Puteam să străbat vechiul Egipt, Asiria, Roma antică și apoi să mă afund mai adînc, în peșterile neoliticului, să retrăiesc Neanderthalul. Sau să renunț la asta pentru a descifra echilibrul, comenzile, resorturile intime ale creierului-mașină? Era de lucru pentru zece vieți! Pentru zece vieți a o sută de savanți. Creierul nu e un continent, e un sistem solar — cu cele cincisprezece miliarde de elemente ale lui, cu aproape infinitele lui combinații. Înțelegi, nu e așa?

— E bizar — am spus. E uluitor și totodată bizar.

— E cam același lucru, senior.

— Nu, senior. E uluitor tot ceea ce ați făcut. Nici un om n-a reușit să ajungă pînă aici. Toate acestea sînt fapte — animalele, ecranele, sistemul de comenzi. Dar e bizar că-mi vorbiți de metempsihoză. Credeți în metempsihoză, senior?

— Oh, nu! se apără el surîzînd. Metempsihoza, ca religie a încarnărilor, îmi place, în primul rînd, pentru fantezia ei poetică. Dar tot atît de mult îmi place și pentru grăuntele de adevăr științific. Mitul încarnărilor după moarte formează vălul mistic, magic, obscur. Dar sub el se poate descifra aluzia la unitatea lumii animale, la posibilitatea, pe atunci inexistentă, de a trece de la un individ aparținînd unei specii la altul aparținînd altei specii. Cînd ți-am vorbit de metempsihoză, m-am gîndit nu la reîncarnarea omului în cai sau cîini, ci, dimpotrivă, la evoluția mamiferului inferior către maimuță, a maimuței către antropopitec, a antropopitecului către om. A înțelege ceea ce se petrece în capul păsării, al elefantului, a di-

* Numele sînt luate din „Cărțile Junglei" de R. Kipling (n.a.).

rija aceste fenomene, a le reface pe o treaptă superioară aceasta nu e o mică metempsihoză, lucidă, științifică, de finalitate imediată?

— E adevărat, senior. În ciuda termionologiei ezoterice*.

— Ezoterice?!... De ce nu? Pentru cei inițiați n-are decît să rămînă ezoterică!

— Și credeți că poate fi refăcută istoria cu ajutorul memoriilor inerte?

— Senior, îmi pare rău, dar interpretați tot ce spun în sensul literal al cuvintelor și nu în cel generalizator. Evident, n-aș putea scrie istoria și descifra legile ei, oricîte memorii aș explora. Dar firul principal, salturile, treptele le-aș putea cunoaște. Gîndește-te, senior, prin mica, infima celulă germinativă se transmit toate caracterele ereditare ale viitorului individ. Adică cele două mîini, cele două picioare, capul, gîtul, trunchiul. Dar totodată creierul, inima, ficatul, splina, sîngele, dinții, retina, pielea, unghiile. Și nu mai puțin culoarea ochilor, lungimea nasului, scobitura urechii, timbrul coardelor vocale, felul de a rîde, de a tuși, de a vorbi. Acolo, în celula infimă, de ordinul micronilor, sînt consemnate toate astea — dimensiunile și funcțiile organelor, particularitățile lor, tot ceea ce sutele de mii de strămoși ne-au lăsat prin ereditate. Dacă am număra toate datele înscrise acolo, am ajunge la un număr aproape fantastic. Iată-l.

Rupînd o crenguță de palmier, scrise cu capătul ei umezit pe bordura metalică a ecranului, acum stins: 10.000.000.000.000.000.000.000.000

— Adică, senior, zece la puterea douăzeci și cinci. Dar toate aceste zece la puterea douăzeci și cinci caractere s-au născut într-o necontenită luptă cu mediul, în cadrul adaptării, amestecîndu-se neîncetat în grupe perechi, pentru ca doi indivizi să nască un al treilea. A găsi punctele nodale, răscrucile acestor transformări, a căuta imaginea lor înscrisă în sistemul nervos al strămoșilor, iată posibilitatea de refacere a istoriei pe care o posedă individul. E istoria umanității, dar, în primul rînd, istoria unui individ. Undeva, pe una din aceste trepte ale evoluției mele, se găsea animalul. Puteam deci să iau legătura cu el, nu urmărindu-l ca un vînător, dar apropiindu-mă, coborîndu-mă în lumea instinctelor și întinzînd de acolo o punte orizontală pînă la dînsul.

Între a stabili cum au apărut diferitele caracteristici ale individului, cîteva zeci din trilioanele de trilioane, și a putea explora creierul animalului, am ales calea din urmă.

Patrupedul care fusesem eu însumi trebuia să mă ajute să comunic cu patrupedele pe care le stăpîneam. Biocurenții îmi stăteau la dispoziție pentru comunicare directă. Am făcut-o. Am fost rînd pe rînd tigru, pisică sălbatică, maimuță, elefant. Sînt animalele cele mai inteligente, cu cea mai bogată viață psihică. Ar fi fals dacă aș spune că și ele gîndesc, sau, mai bine, că gîndeau înainte de a fi lucrat asupra lor. Dar acum o fac. Încă greu, fiindcă mașina-creier a lor se adaptează încet la condițiile pe care i le-am impus. Dar se adaptează. Ceea ce vezi nu e un tigru, ci un corp de tigru purtînd o mașină-creier, nu un elefant, ci un corp de elefant purtînd o altă mașină-creier. Amplificatoarele mele îmi permit să iau legătura cu ele de la distanță — să aud ce aud ele, să văd ce văd ele și chiar să miros o dată cu ele.

Dar ca să ajung aici a trebuit să cunosc nu numai psihicul animalului, ci și memoriile inerte ale omului și metoda care să-mi permită să le explorez. Căci, gîndește-te, eu am avut doi părinți. Și fiecare dintre ei alți doi părinți și așa mai departe, formînd o serie a puterilor lui doi — la fel ca în legenda cu șahul și boabele de grîu ce se multiplicau de la un pătrățel la altul. Cu cît ne depărtăm în trecut, numărul strămoșilor crește, atingînd cifre uriașe, iar influența lor în aceste memorii slăbește o dată cu numărul lor. Raționamentul pare corect, dar s-a dovedit fals. Căci organismele vii au o comportare mult mai ciudată, mai complexă, mai nesupusă legilor matematicilor cunoscute. De aceea, și în lanțul acesta de strămoși, unii și-au lăsat pecetea pe toată înfățișarea noastră, alții nu — iar cel al căror chip îl purtăm mai departe continuă să existe și în memoriile noastre inerte. Niciodată

* Denumire dată, în școlile filozofilor antici, doctrinei lor secrete rezervată inițiaților (n.a.).

nu vei putea să-ți închipui cu cîți dintre ei nu m-am întîlnit coborînd, coborînd mereu, aici înăuntru, sub stratul de materie cenușie, revăzînd viețile lor, fiind ei înșiși! Îmi părea că pătrund din ce în ce mai adînc în puțul unei mine, văzînd cum deasupra mea se închide micul ochi de lumină. Închipuie-ți o secțiune prin aceste galerii, strîmte, difuze, încălecate, încrucișate, cufundate în ceață, în care se mișcă fel de fel de oameni, în care apar clădiri, străzi, peisaje de natură. Mă opream unde voiam și declanșam întîmplări petrecute demult. Mai ales acolo unde contururile rămăseseră viguroase, pentru că, așa cum ți-am spus, adeseori ele se topesc, se pierd. Dar ceea ce s-a fixat adînc, organic, de-a lungul a mai multe generații, nu poate fi înăbușit sub lespezile memoriilor ulterioare. Iată, de pildă, goana maimuței pe o cracă, legănarea ei deasupra pămîntului, salturile acrobatice — au trecut milioane de ani de cînd omul, urmaș al maimuței, nu mai trăiește în copaci. Dar, pe neașteptate, atavismul irupe și omul se dă jos din pat noaptea, îngrozit de cușca în care e închis! Acoperișul îl apasă, pereții îi iau aerul — gemînd, aplecat înainte, cu picioarele crăcănate, se apropie de fereastră. Dar nu mai e om, e maimuța care evadează din cușcă. El încalecă pervazul și, în loc să încremenească privind hăul de dedesubt, își sprijină picioarele de bordura zidului, groasă de o palmă, strînge între degetele mîinii micile ieșinduri de cărămidă și pornește să înainteze de-a latul peretelui, ca o muscă enormă. O greșeală, și se prăbușește. Dar piciorul de orășean, slab, stîngaci, rigid, pipăie acum zidul ca o labă de animal, nervos și rapid, cu o forță uriașă, și descoperă, în somn, ceea ce treaz n-ar putea observa niciodată! Un singur strigăt ajunge, dacă vrei să-l ucizi. Sub impulsul puternicei excitații, scoarța își restabilește legăturile curente. Maimuța e din nou îngropată și trimisă în galeriile subterane, iar omul reînviat într-o clipă, neajutorat, se prăbușește în gol.

— London — am șoptit. Jack London...

— Adică, senior?...

— Teoria lui London expusă în... „Înainte de Adam"...

— Te înșeli, senior. Nu tot ceea ce e literatură e un fals științific. A nega că deprinderile maimuței pot reapărea la om echivalează cu a nega că omul se trage din maimuță! Atavismul nu e o noțiune aprocrifă. Dacă London a susținut asta, ei bine, a intuit admirabil memoriile inerte. Dar sper că, senior, nu infirmă somnambulismul?

— Deloc.

— Nici faptul că e cercetat în marile institute de specialitate din occident?

— Și din Uniunea Sovietică, senior. Cu toată seriozitatea.

— Ești condescendent cu mine, senior — ricană. Dar timpul nu-mi îngăduie să polemizez cu dumneata. Tot ce ți-am spus pînă acum e un argument în plus pentru materialitatea lumilor ce se dezvăluie în somnul hipnotic, în autosugestie. Iar cățăratul somnambulului nu e decît unul din mesajele, aproape nealterate, primite de la strămoșii noștri. Restul trecutului îndepartat mi se părea însă că rămîne orb și surd la chemarea noastră. Am muncit astfel ani de-a rîndul, experimentînd toate practicile cunoscute pentru a încerca să ridic acest văl. M-am lăsat hipnotizat eu însumi, am fumat hașiș pentru a halucina, m-am intoxicat cu opiu, am mestecat ierburile de leac ale vrăjitorilor de pe Amazon. Eram să mă otrăvesc de zeci de ori și zăceam săptămîni în șir după fiecare experiență, pînă cînd am fost inițiat în lynga sharira de către yoghinii budiști ai Tibetului.

— Efectul psi — am murmurat.

— Exact, senior! Ceea ce părea o magie, transmiterea gîndului la distanță, e experimentat acum de biociberneticienii din Leningrad sub numele de efect psi. Dar laboratorul modern n-a epuizat încă practica milenară, știința n-a desprins toate învelișurile acestei descoperiri formidable. Veacuri de-a rîndul magia a fost batjocorită, desființată, și vrăjitorii evului mediu, sau ai triburilor primitive, socotiți niște șarlatani. Marea majoritate a magicienilor erau șarlatani, dar unii dintre ei, cîțiva, au transmis din tată în fiu practici uluitoare prin subtilitatea lor, unice prin puterea de a pătrunde în subteranele creierului. Lynga sharira era una dintre ele.

Am învățat-o ca orice discipol, dar dacă m-aș fi oprit aici aș fi rămas un yoghin de rînd. Am reușit însă, senior, să dau explicația științifică a fenomenului, într-un fel care mă apropia de ceea ce se numește „efectul psi". Astfel am trecut mai departe, coborînd în memoriile mele inerte. Înainte de a ne despărți o să-ți încredințez metodica acestei călătorii, al cărei prim pas e tehnica yoga, dar care ar fi fost de neconceput fără știința modernă, fără o complicată rețea de inhibiții și excitații bioelectrice. La început efectul a fost de nesuportat. Nu mai voiam să revin, senior! Pierdut în peșteri sumbre, dormind în savane, simțind mai mult decît văzînd și reconstituind abia după aceea, dar simțind mai adînc, mai tulburător decît mi-aș fi putut închipui lumea aceasta a pădurilor, a spațiilor deschise, mă rătăceam în ea. E o lume pe care n-o vei mai cunoaște niciodată... Și multă vreme n-o va mai cunoaște nimeni, căci ei îmi vor distruge aparatele și va trebui să refac, cu greu, totul, într-un loc pe care încă nu l-am găsit! Sau, poate, alții, cîndva...

Se apropie de primul ecran și apucînd firele ce-i atîrnau de centura metalică a capului le cuplă la alte fire, mai groase. Ecranul se lumină și reapăru tabăra de corturi și case.

— Nia iouuh... acuuu... acuuuu! scheună gutural Tormez.

Imaginea se apropie pînă se putu distinge un rînd de stîlpi de beton legați între ei cu sîrmă ghimpată. Pe un postament aflat la cîțiva metri de pămînt dormita un om, ținînd de-a latul pieptului o pușcă-mitralieră.

— E ca o tabără militară — am murmurat.

Ceva mișcă, o tresărire prelungă, ca și cum o pisică s-ar fi cățărat pe un gard cu mișcări continue. Contururile se precizară mai bine și întrezării un mecanism bizar ce tresălta întinzînd un braț sclipitor.

— Iat-o! șuieră Tormez.

Tigrul devenise extrem de atent, căci imaginea se luminase puternic și amintea o rețea de oglinzi mobile asemeni celor ce le zărisem pe țărm, cu o zi în urmă. Apoi lumina scăzu și mi-am dat seama că oglinzile nu sînt decît elementele unui mecanism, însuflețit parcă de o viață proprie.

Îi vedeam pivotul central compus din piese articulate și brațele — căci erau două — terminate cu un fel de coase de cupru, dințate.

— Acum! șopti înfrigurat Tormez.

Mașina se năpusti înainte într-o frîngere sălbatică de linii și în prim-plan apăru un cîine-lup — un cap de cîine-lup cu ochii scoși din orbite, cu botul căscat într-un urlet de groază și neputință. O singură clipă animalul păru să latre și să se zbată în ghearele morții, apoi se văzu numai craniul zgîlțîit de convulsii la capătul unui bot drăcesc, apărut din adîncurile iadului. Era un cioc — sau mai multe ciocuri — care împungea ceafa cîinelui cu poftă delirantă și în urma lor niște fălci — multe fălci — care se mișcau, înfulecînd, sugînd, sfîșiind, și chipul acesta cu boturi osoase, ca niște teci, se continua cu doi ochi sferici, enormi, ficși. Era chipul „diavolului cu cioc"!

— Ce-i asta? am șoptit, simțind cum îmi pierd răsuflarea.

Dar Tomez nu răspunse, fascinat ca și mine. Monstrul își mai repezi de cîteva ori ciocul, înarmat cu dinți mari, în ceafa cîinelui, apoi văzu o gheară sau un picior cu dinți, o coasă vie care reteză victima în două și, înfigîndu-și vîrful într-una din jumătăți, o duse spre gura ce apucă bucata de carne și o înghiți, sfîrtecînd-o. Apoi capul acesta de pasăre-animal se roti împrejurul lui însuși, oscilă și se înfipse într-o a doua ceafă de cîine.

Imaginea se depărtă puțin și văzui din nou ceea ce mi se păruse a fi un pivot și nu era decît un gît, un gît lung de optzeci de centimetri, lucios, sticlos, apoi un piept sau un pîntec — un cilindru compus din inele îmbucate unul într-altul și legate între ele prin pielițe fine — un cilindru de argint, acoperit de peri, care tresălta primind bucățile de pradă. Și cînd se văzu și capătul lui, apărură două lamele curbe, ascuțite, două coarne lătărețe, încovoiate spre înăuntru, încheind acest abdomen inelar, prelung, lucitor.

Apoi o pînză cețoasă făcu imaginea să devină neclară și contururile se zbătură

învăluite într-un văl de mătase — gheare, labe, capete rînjite — și în cele din urmă înțelesei că erau niște aripi transparente, nervurate, cu marginile rotunjite, ca de balaur! Monstrul avea aripi mari, în falduri, care se zbăteau și prin ele văzui din nou laba — o cange cu dinți, formată din trei bucăți distincte, aruncîndu-se și apucînd într-o strînsoare mortală un al treilea cîine.

— Gata! am șoptit. Ajunge! Cine a imaginat trucul ăsta grotesc?

— Nu e nici un truc! spuse Tormez. Privește mai bine.

Îmi aruncai ochii din nou pe ecran și de astă dată mi se înfățișă o pasăre sau un animal înaripat, cățărat pe patru catalige subțiri, trase înapoia corpului, susținînd un pîntec ovoidal și un bust ca o butelie răsturnată, umflată în partea de sus și terminată cu un căpșor ascuțit, prevăzut cu antene uriașe și cu doi ochi sferoidali, bulbucați. Aripile, strînse ca două evantaie deschise, odihneau de-a lungul abdomenului scuturat de convulsii abia perceptibile.

— E o insectă pusă la lupă! am exclamat. Tigrul, percepînd, mărește obiectul real!

— Crezi că există și insecte cu capete de cîini?! ricană Tormez. Nu, senior, ai în față cel mai oribil și mai inutil monstru creat de om! E o *Mantis religiosa,* o călugăriță gigantică, înaltă de un metru și jumătate, de aproape o sută de ori mai mare decît surata ei naturală. Fabre o numește tigrul insectelor, dar tigrul e un miel pe lîngă ea! A devorat trei cîini îngrășați, puternici, le-a zdrobit ganglionii cervicali, înghițindu-i, apoi le-a sorbit măruntaiele și a aruncat restul. Trei cîini în mai puțin de cinci minute, fiindcă monstrul înfometat e lăsat să acționeze singur! Dar el poate fi orientat cu ajutorul comenzilor sonore și al emisiunilor de ultrascurte. Mecanismul acesta viu, insecta, gigantizată prin tratarea ouălor într-un regim special chimico-electronic, se poate deplasa cu o sută treizeci de kilometri pe oră. Ea zboară, senior, urmărește prada, o atacă, o ucide! Numai apariția ei în poziția numită „spectrală", cu labele anterioare desfăcute, ridicate deasupra capului, cu aripile fîlfîinde, cu ciocul căscat, paralizează victima! Nici diavolul rînjind noaptea, senior, nu e mai oribil! Și ei au șase sute de călugărițe gata de atac!

— Și... pentru ce?... am întrebat, bîlbîindu-mă. Cînd există armele moderne... Pentru ce?!

— Pentru ce?! repeta el. În mai puțin de douazeci și patru de ore acești monștri pot rascoli un teritoriu de douazeci de mii de kilometri patrați, aducînd oamenii și animalele într-o stare vecina cu nebunia! Socotind cincizeci de victime de cap într-o zi și-o noapte, avem treizeci de mii de victime! E un bluf al morții, dar și al isteriei de masa, un șoc psihologic de proporții îngrozitoare. Închipuiți-va plantațiile de trestie de zahar pazite de monștri, plantațiile de cafea, de tutun vegheate din aer de ochii aceștia sticloși! Sa lucrezi simțind ca deasupra ta fîlfîie aripile verzui de nervuri, sa știi ca te cauta și te gasesc în tufișuri, în paduri, în bălți! Intrebi „pentru ce", senior?! Pentru ca asemenea marfa se poate înca vinde foarte bine!

— E de neînchipuit — am spus cu falcile încleștate.

— Dar e ieftin — chicoti el. Au cazut peste descoperirea asta din întîmplare, bîjbîind prin genetica. Supuneau oua de insecte acțiunii diferitelor cîmpuri energetice ca sa vada ce-o sa obțina. Și au obținut deodata, peste noapte, unsprezece mii de calugarițe gigantice, care au pornit sa se sfîșie între ele, sa se înghita, decimîndu-se în cîteva zile, reducîndu-se la șase sute. M-au chemat apoi de pe insula pe care ma refugiasem spre a le studia comportamentul, pentru a pune baza unui sistem de comunicare om-insecta, dupa metoda mea. Am refuzat. M-au amenințat. I-am gonit. Au trimis oameni sa ma aduca și atunci, senior, am fugit. M-au urmarit vreme de un an — pentru ca nu puteau folosi monștrii fara a li se stabili reflexe precise: a ucide pe cei cu pigment negroid, daca așa ar fi cerut-o clientul, și a ucide totul la comanda speciala — animal, planta, om. M-au urmarit și au reușit sa ma readuca aici.

(Continuare în numărul viitor)

JOCURI

PRIN LABIRINT PE URMELE AUTORILOR DE SF

Următoarele trei labirinturi pot fi parcurse cu o linie închisă care să treacă prin toate camerele. Nu sînt admise intrarea şi ieşirea din cameră pe aceeaşi uşă. Soluţia este unică pentru fiecare caz. O dată străbătute şi puse cap la cap, traseele vor dezvălui autori şi opere intrate în tezaurul clasic al literaturii mondiale SF.

DORU TĂTAR

I	Z	I	I	L	O	I	U
B	I	V	N	U	H	U	L
R	L	U	L	H	I	P	M
A	O	I	L	U	L	O	I
Z	B	A	C	E	H	R	T
I	E	Z	I	H	A	O	A
I	R	G	E	L	M	A	N
E	O	E	W	L	S	S	I

P	G	T	L	A	W	E	L
A	E	R	D	O	N	I	N
H	B	R	E	H	H	E	I
I	G	E	R	N	T	R	E
N	O	G	B	S	R	O	B
T	H	U	A	C	+	1	4
L	A	N	R	K	H	1	C
A	L	U	A	L	P	2	9

P	S	R	O	V	S	U	J
R	E	I	T	E	E	L	A
E	C	L	A	R	N	E	L
N	E	A	C	O	E	D	I
T	I	N	T	B	M	A	R
R	M	L	U	U	S	G	E
U	A	U	O	O	E	H	L
L	P	I	2	0	0	D	E

COSMONAUTICĂ ŞI... GOLF

DEZLEGAREA JOCULUI PUBLICAT ÎN NUMĂRUL 478

T	E	R	R	A
T	E	R	N	A
T	E	R	N	E
C	E	R	N	E
C	E	R	T	E
C	A	R	T	E
M	A	R	T	E
P	A	R	T	E
P	A	N	T	E
P	A	N	T	A
P	O	N	T	A
P	O	A	T	A
P	L	A	T	A
P	L	U	T	A
P	L	U	T	O

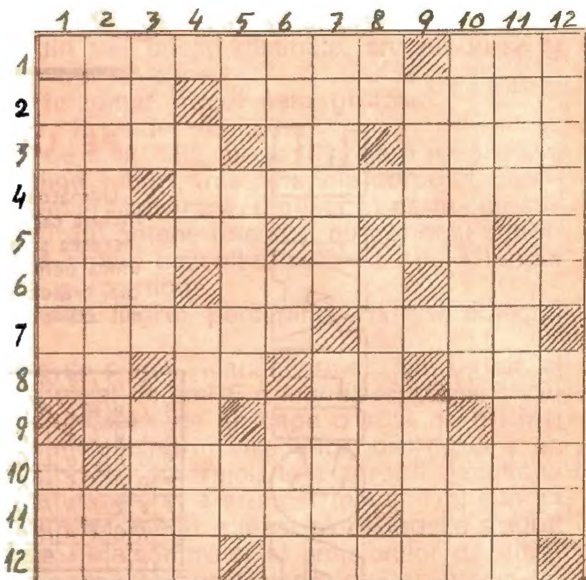
TEST DE PERSPICACITATE

Oamenii anului unu

Dezlegarea jocului apărut în nr. 478

1) ADAM — ANIMAL; **2)** TEPEU — UMORI; **3)** MUA — LEMN — GL; **4)** AK — AICI — ZEI; **5)** NAMMU — TRIST; **6)** LIE — TOIN — H; **7)** MÎNTUIRE — H; **8)** AO — ALEE — FOC; **9)** ONN — M — MÎINE; **10)** R — ODIN — CRIN; **11)** ABEL — ÎNGERI.

FALS TRATAT DE MAGIE APLICATĂ

ORIZONTAL: 1. Vrăjitorul „de profesie" sub aspectul adevăratului său profil moral — Pilulă. **2.** Lichid ale cărui unde provocate de vorbele rostite de cineva deasupra sa constituie elementul de bază al aeromanției — Zeițele destinului, ființe imaginare despre care se crede că ar hotărî soarta oamenilor încă de la nașterea lor. **3.** Forma și poziția lor pe bolta cerească era interpretată de nechelomanți drept semne sigure de prevestire a viitorului — Ape! — Urbe. **4.** În imaginația bogată și bine remunerată a vrăjitoarelor, ruperea lui în timpul cusutului constituie un „semn" că „un tînăr se gîndește la tine" — Ghicitori în stele. **5.** Joc special utilizat în practica ghicitului în cărți — La începuturile astrologiei! **6.** La telefon — Role — Aceea. **7.** Intrat în viteză — Substanță halucinogenă din recuzita oracolului de la Delphi. **8.** Pe de-a-ndoaselea! — Prezente, alături de zaruri, în practica astragalomanției (sing.) — Cațe! — Un gen de muzică tînără. **9.** Stat federal dezvoltat în care cei peste 30 000 de astrologi de profesie își difuzează „știința" în 200 de publicații de specialitate, alte 2000 de ziare și reviste publicîndu-le curent „creațiile" — Personaj mitologic — Pronume posesiv. **10.** Ghicitori în oglinzi în Roma antică. **11.** Semnele prin care profeții (mai mult sau mai puțin chemați) iau legătura cu divinitatea — ...iar tălmăcirea lor a consacrat o altă tagmă a vrăjitorilor. **12.** Condiment, în fond nevinovat, pus și el la lucru în practica salomanției — Concepție pentru care practicile magice nu sînt decît reprezentări născute și întreținute de misticism.

VERTICAL: 1. Temă majoră în practica ghicitului, alături de dragoste și de bani, după studiile sociologilor — Acolo unde se fierb „ierburile miraculoase". **2.** „Sfîrșitul lumii", dintotdeauna subiect fertil pentru astrologii mincinoși — Început de radiestezie! **3.** De mică frecvență — Uzat — Ușier (arh.). **4.** Împărat legendar chinez — Timp predilect pentru apariția „spiritelor". **5.** Aur — Materia primă a grafologilor — Dînsa. **6.** Tratament (abr.) — Un șmecher pe două roți! — Acidă. **7.** Acrit — Senzație auditivă, „semn" bun sau rău în funcție de ghicitor. **8.** Căni! — Scop suprem. **9.** Plăcuță de tablă — „Negru" în toponimia gruzină. **10.** Instrument sofisticat pentru ghicitul în stele — Se revarsă în cascade. **11.** Arac (reg.) — Individualism exagerat. **12.** Neagră, care dacă-ți taie drumul e semn că-ți „va merge rău" — Purtat în bot de porci, se crede că se schimbă vremea.

RADU STOIANOV